

ҲАСАНБОЙ ФОЙИБ

**ИШҚИМ КҮЧАР
ЮЛДУЗЛАРГА**

**Душанбе
“Шохин-С”
2023**

ББК 84 узбек 75 (2 узб.)+78.1
F-28

Мухаррирлар
Одил Икром, Хофиз Мирзо

Ҳасанбой Фойиб

Ишқим қўчар юлдузларга. – Душанбе: «Шоҳин-С»,
2023. - 228 с

Ҳасанбой Фойибнинг шеърлари мавзу, оҳанг, тасвир ва ифода услуби билан ўзига хос жиҳатларга эга.

Шеърдан шеърга фикр ва туйғулар тасвирининг ранг - баранг баёни эркин парвоз этар экан шоир руҳий оламини янада ёрқинроқ очиб боради.

Шоир ижоди яна шуниси билан аҳамиятлики, унда эзгулик, муҳаббат ва адолат тушунчалари устувордир.

ISBN 978-99985-84-35-1

© Ҳасанбой Фойиб, 2023.

Ишқим күчар юлдузларга

БИР ИНСОННИНГ ФАРЗАНДИМИЗ

ШОХ ИСМОИЛ СОМОНИЙ МАҚБАРАСИ ҚОШИДА

Роббим, қабул айла зиёратимни
Дилдаги ниятим Ӯзингга аён.
Эътиборга олгин риёзатимни
Қалбимни буриб қўй ҳидоят томон.

Роббим, шу масканда сендан сўрайман,
Пайғамбарзоданинг ҳаққи, ҳурмати:
Мен ожиз қулингга ато айлагин
Ҳар икки дунёда яхши ҳаётни.

Роббим, шу улуг зот барокатидан
Бизларга гайрату шижаат бергин.
Ато эт бир зарра заковатидан,
Сабру қаноат ва матонат бергин.

Роббим, қабул айла марҳаматинг – ла
Дилдаги илтижо - муножотимни.
Жаннатдан макон бер иноятинг - ла
Яхшилар сафига ёзгин отимни.

Роббим, ота - онам - икки тогимни
Раҳматингга олгин, руҳларин шод эт.
Арит изтиробим - дилда додимни,
Сўнгги манзилларин Ӯзинг обод эт.

2021 йил Бухоро шаҳри

МИР АЛИШЕР НАВОИЙ

1

Ишқ барқидан тушди менинг жонимга ўт,
Жон недур ки, тушди хонумонимга ўт.
Навоийни мутолаа айлаб эрдим,
Ҳоким ұлди ҳар лаҳза - ю онимга ўт.

2

Васл умиди юрагимни гарқ айлади,
Умидсизлик вужудимни тарқ айлади.
Ёр сингари ёлғизлигин нажот йўлин
Англаб етгач, Ёр ҳам мени дарк айлади.

3

Ҳам тану ҳам жондан мурод: - Ёр васлидир,
Бу ғанимат ондан мурод: - Ёр васлидир.
Рўзи Маҳшар: - «Максадинг не?», - деб сўрсалар,
Мен дегайман, чекиб фарёд: - Ёр васлидир!

2010 йил

БИР ИНСОННИНГ ФАРЗАНДИМИЗ

Томиримда боболарим қони жўшар,
Тожик, қозоқ, қирғиз, туркман менга ўхшар.
Олтин бешик - она - Ерни сайр этсам,
Кенгликлари илҳомимга илҳом қўшар.

Она - замин, бағринг сенинг бийдай кенгdir,
Барча эллар оға-ини, бирdir, тенгdir.
Камситмагин бир - бирингни: -"Кимсан?" - дея,
Юрагингга "Бирмиз" деган ўйни сингdir.

Ўзга элни камситмоқлик бизга ётdir,
Бир инсоннинг фарзандимиз Одам отли.
Нуҳ пайғамбар уч ўғлидан тарқалгандир
Ер юзида яшаётган одам зоти.

Фойиб кўнгли ёздек яшнар ширин сўздан,
Тилагимdir ёш оқмасин ҳеч бир кўздан.
Тангрим ўзи ёрлақасин ҳар бандани,
Умр кўрсин ошиб саксон, тўқсон, юздан!

2019 йил

ПАЙВАНДЛИК

Икки эл пайванди - банди гўзалдир,
Ширу шакар тили - қанди гўзалдир.
Жомий, Навоийдек улуғ зотларнинг,
Доно насиҳати - панди гўзалдир.

2018 йил

Ишқим кўчар юлдузларга

БИРЛАШГАН ЭЛЛАР

*Қондоши ва жондоши бўлмии тожик
ва ўзбек халқлари дўстлиги шарафига*

Бирлашган эллар доим шод бўлар, масрур бўлар,
Кўкси тоғ, юзи ёргуғ, сарбаланд, мағрур бўлар.
Ҳар амалда пешқадам, оламга машҳур бўлар,
Эл дардини англаған ўғлонларга тасанно,
Ҳақ йўлини танлаган инсонларга тасанно.

Ахил элга Тангри ҳам сорбон ато айлагай,
Манзилга етмоқ учун карвон ато айлагай,
Юлдузни урмоқ учун нарвон ато айлагай.
Эл дардини англаған ўғлонларга тасанно,
Ҳақ йўлини танлаган инсонларга тасанно.

Юз йиллик армонлар ҳам унут бўлиб кетгайдир,
Кечиримли юракнинг заҳми ҳам тез битгайдир,
Иноқ бўлсалар эллар, муродига етгайдир.
Эл дардини англаған ўғлонларга тасанно,
Ҳақ йўлини танлаган инсонларга тасанно.

Элга қувонч баҳш этган давронлар омон бўлсин,
Ватанини обод этган боғбонлар омон бўлсин,
Юрт тинчлигин посбони - ўғлонлар омон бўлсин.
Эл дардини англаған ўғлонларга тасанно,
Ҳақ йўлини танлаган инсонларга тасанно.

Шу табаррук тупроқда бордир боболар изи,
Кўринмас оламлардан бизга тикилган кўзи,
Ҳасанбекнинг дилида бор сизга айтар сўзи:
– Эл дардини англаған ўғлонларга тасанно,
Ҳақ йўлини танлаган инсонларга тасанно.

2018 йил 19 август

ИККИ ТИЛЛИ БИР МИЛЛАТ

Айтгин яна қаерда бундай ҳолни кўргайсан,
Гарчи тили бошқадир, бир хилдир урфу одат.
Иккисини кўргандга, эгизак деб ўйлайсан
Исми жисмига монанд икки тилли бир миллат.

Азалдан бир Ватанда ахил бўлиб яшаган
Дўстликнинг кучи билан яратган буюк давлат.
Гар ҳамла қиласа душман, бирга янчиб ташлаган
Бирлик туфайли ғолиб икки тилли бир миллат.

Юлдузларга бўй чўзган боқиб дунё томидан
Бир-бирини камситмоқ - бизга ёт бўлган иллат.
Таълим олган Навоий ўз устози Жомийдан,
Узтоз шогирд азалдан икки тилли бир миллат.

Насиб этса, кўп йиллар бирга умр кўргаймиз,
Аждодлар меросини асрамоқ бизга суннат.
Озод, эркин Ватанда катта тўйлар қилгаймиз,
Доимо бор бўлгаймиз икки тилли бир миллат.

2002 йил 9 феврал

БИРИ - ҚУЁШ, БИРИ - ҲИЛОЛ

Шоир бўлиш ёшлигимдан орзум бўлди,
Ёзганларим ўз дардларим, арзим бўлди.
Назар солсам эл ҳам менга дарддош экан,
Эл дардини куйлаш олий қарзим бўлди.

Улуг бахтни насиб этди менга ҳаёт,
Икки элнинг муҳаббати бўлди қанот.
Гоҳ ўзбекча, гоҳ тожикча тилда баёт,
Куйлаб яшаш менинг ҳаёт тарзим бўлди.

Юрагимда туйгуларим сувдек зилол,
Қутлуғ бўлсин икки элга ҳур истиқлол!
Бири агар қуёш бўлса, бири - ҳилол,
Икки элнинг мадҳин куйлаш қарзим бўлди.

2011 йил 20 ноябр

ТИНЧЛИК КУЙЧИСИ
*Устоз Мирзо Турсунзода¹ таваллудининг
100 йиллигига бағишиланади*

Тоғлар салтанатин бир гӯшасида
Қаратоғ аталмиш гўзал дара бор.
Шу дара бағрида мавжланиб оққан
Камруд деб аталмиш гўзал дарё бор.
Жўшқинлик истасанг дарёга боққин,
Улуғлик истасанг боққин тоғларга,
Гўзаллик истасанг, Қоратоққа бор,
Тоғлари тулашиб кетмиш боғларга.
Ҳайқириб оқаркан бу азим дарё,
Тоғлар ҳам ҳайратла унга боқади.
Навқирон ёшликтининг рамзиdek дарё,
Мавжли тўлқинлари дилга ёқади.
Зилол сув, соф хаво, сехрли дара
Чарчаган руҳимга хаёт бахш этар.
Мени чулғаб олар ширин хотира
Хаёлим боғида мозий акс этар.

---

¹ Тожик шоири, Тожикистон қаҳрамони.

Буюк зот юз йилда келар дунёга
Юзга кирибдилар муҳтарам инсон.
Агар ҳақиқатни сўзласам, дўстлар,
Мирзодек шоирни кам кўрган жаҳон.
Гарчи шоирлар бор, бордир олимлар
Ҳеч ким унинг каби этмади парвоз.
Озодлик истаган мазлум халқларнинг
Дуосин олгандир хушзабон устоз.
Улуг эди, шоир шахси бетакрор.
Оlam дарди билан яшайди мангу.
Истаги одамзод бўлмасин афгор,
Озод бўлсин қуллик кишанидан у.
Кезаркан Осиё, Африка бўйлаб,
Тинчлик ва дўстликни мадҳ этиб юрди.
Шоирнинг барҳаёт гояси билан
Оlamга танилди тожиклар юрти.
Бугун ҳам бизларга раҳнамодир у,
Сулҳу ваҳдат, дўстлик бош шиоримиз.
Эзгулик яшаган юрт бўлгай мангу,
Гуллаб яшнагайдир хур диёrimiz!

2010 йил 5 феврал

УСТОЗ ӮЛМАС ЖАМОЛ¹ГА

Қондош элнинг қадр топган ўғлонисиз, азиз устоз,
Одамийлик бўстонининг боғбонисиз, азиз устоз.

Дилингиздан таралгайдир маърифатнинг шуълалари,
Нафис назмий салтанатнинг султонисиз, азиз устоз.

Истагимдир яна йиллар шу гулшанда жавлон уринг,
Девонлардан кўнгилларга бузиб бўлмас қўргон қуринг.

Ширин ҳаёт «Суур»идан доим «Масрур» бўлиб юринг,
Сиз миллатнинг ифтихори ҳам шонисиз, эазиз устоз.

2009 йил

---

¹ Ўзбекистонда туғилиб, Тожикистанда яшаб ижод қилган шоир.
“Чор девон” соҳиби.

ЭЛ ЁДИДА ЯХШИ НОМИНГ ҚОЛСА БАС

Боболардан эшигтанман бир дуо:
– Бошинг омон, имонинг бут бўлса бас.
Инсонларга яхшиликни кўр раво,
Эл ёдига яхши номинг қолса бас.

Не зотларни кўриб келган - бу дунё,
Армонларга тўлиб келган - бу дунё,
Гулдек яшнаб, сўлиб келган - бу дунё,
Сен туфайли шодликларга тўлса бас.

Умр недир, ўткинчи бир неъматдир,
Аммо унинг баҳоси кўп қимматдир.
Қадрига ет умр тенгсиз давлатдир,
Давлатингдан элу юрт наф кўрса бас.

Унутмагин ўз тилинг, ўз элингни,
Суянчиқ бўл - Тангри берсин йўлингни!
Фойиб шоир дуога оч қўлингни:
– Ватан обод, миллат боқий бўлса бас!¹

2022 йил 4 январ

---

¹ Ўзбек адиби устоз Нурали Қобул мисраси.

ИШОНЧ ВА МЕХРДАН УСТУВОР ДУНЁ

Мехру мурувату хайру саховат,
Асл мардларга хос гўзал хислатдир.
Хожати бўлганга айламоқ рағбат,
Мўъмин кишиларга мерос суннатдир.

Асл мақсад: Ҳақнинг ризосин топмоқ,
Дунё бизлар учун имкон, фурсатдир.
Азалийдир инсон ризқу рўзи ҳам
Лойиқ яшаб ўтмоқ кўп мاشаққатдир.

Инсонни Ҳақ лойдан бунёд айлади,
Қодир қутратила, бу бир санъатдир.
Оlamга халифа этиб сайлади,
Демак, инсон қадри жуда баланддир.

Ишонч ва меҳрдан устувор дунё,
Роҳат, хотиржамлик катта давлатдир.
Гўзал туйғулардан бўлмай мосуво,
Ахил яшамоқлик чин саодатдир!

2016 йил

Ишқим күчар юлдузларга

ВАХДАТ КУЙИ ТАРАЛГАН ЮРТ

ТОЖИКИСТОН

Ваҳдат куйи тараалган юрт, Тожикистон.
Оқ ниятдан яралган юрт, Тожикистон.
Дилдошлик ва ягоналик - шиоримиз,
Олам аҳли тан олган юрт, Тожикистон.
Хаёт асли синовлардан иборатдир,
Тинч ва тотув яшамоқ ҳам саодатдир.
Қутлуғ бўлса кўнгилдаги орзу, ният,
Рӯёби ҳам Яратгандан башоратдир.
Бугун элнинг юрагида яшар тинчлик,
Катта - кичик тилагида яшар тинчлик.
Яқдиллик ҳам элнинг буюклигин рамзи,
Мард ўғлонлар билагида яшар тинчлик.
Эй она - юрт, кўрай баҳту камолингни,
Аллоҳ асло кўрсатмасин заволингни,
Бирлик, дўстлик диёри бўл сен доимо,
Ватан аҳли кўрсин ёрқин жамолингни.

2010 йил 16 феврал

ШУ АЗИЗ ЙОРТ

Тугилган юрт она каби азизлигин
Дилдан туйиб яшамоқ ҳам матонатдир.
Ватан учун хизмат қиласанг чин юракдан,
Ерда босган ҳар қадаминг зиёратдир.

Маърифатли бўлсин, дея она - элим,
Заҳмат чексанг ўлмасин, деб она - тилим.
Юрагингни кесиб ўтса Ҳақнинг йўли,
Ҳар нафасинг, ҳар бир онинг ибодатдир.

Эй ватандош, шу азиз юрт - Тожикистон,
Барчамизга жондек азиз, кутлуғ макон.
Кел, яшайлик шу Ватанда аҳил, омон,
Аҳиллик ҳам Яратганга итоатдир.

2010 йил

ВАТАН ИФТИХОРИ

Ватан, сенинг бир кафт тупроғинг
Алишмасман сийму олтинга!
Хар бир гиёх, хар бир япрогинг
Болаликдан сирдошдир менга.
Ватан, сенинг соғ ҳаволаринг
Менга она меҳридек суюк.
Нурдек шаффоғ, зилол сувларинг
Биҳиштдаги Кавсардек буюк.
Ватан, сенинг пок муҳаббатинг
Дилимга жо туғилган ондан.
Дунёга кўрк берар келбатинг
Азиздирсан мен учун жондан.
Ватан, сенинг ҳар бир сахифанг,
Юрагимда бир-бир очилар.
Бир кафт тупроқ-энг ноёб тухфанг,
Ўлсам қабрим узра сочилар.

2001 йил

ВАТАН

Ватан - менинг қалбимдаги зорим ӯзинг,
Бу дунёда топган давлат, борим - ӯзинг.
Қайга бормай, ёдинг мени тарк айламас,
Сен - ягона, менга ҳамдард, ёrim ӯзинг.

Ҳар заррангни тавоф этгум юзларимга,
Ҳар гиёхинг тўтиёдир кўзларимга.
Шукроналар айтгум нону тузларингга,
Ватан - менинг илҳом берган торим ӯзинг.

Сен онамсан, алла айтиб оқ сут берган,
Сен отамсан, менга мангу ҳаёт берган.
Сен дўстимсан, жигаримсан бирга юрган,
Ватан - менинг қатордаги норим ӯзинг.

Сен бордирсан, менга ӯзга баҳт керакмас,
Сенга содикликдан ӯзга аҳд керакмас.
Бир кафт тупроғингдан ӯзга тахт керакмас,
Ватан - менинг шоним, номус - орим ӯзинг.

2002 йил

ТОЖИК ТИЛИ ҲАҚИДА

Дунёда тиллар кўп, гўзал ва жозиб,
Барчасин ўрганмоқ эрур ноимкон.
Гўзал сатрларни битсинлар дея,
Шу тилни яратди биз учун Яздан.

Қанча шоҳ асарлар нақшланмишdir
Шу тилда тарихнинг китобларига.
Ҳофиз газаллари илхом бермишdir
Донишманд Ҳёте¹нинг хитобларига.

Озод жаранглайди бугун Ватанда,
Унинг садосидан хушдир ҳар оним.
Гойиб чин юракдан таманно этар:
Оянданг бор бўлсин қутлуғ забоним!

2011 йил 30 сентябр

---

¹ Олмон шоири.

РОЗИ ДИЛ

Ватан, бағрингдаги пинҳон ганжларинг
Жисму жонимизга бергайдир қувват.
Хурлик истаб чеккан озор, ранжларинг
Бекорга кетмади – келди хуррият.
Аммо юрагимни ұртар бир ҳадик,
Қандай сарф этяпмиз ушбу қувватни?
Юракнинг тубида асрай олдикми
Истиқол аталмиш улуғ неъматни?!
Ватан, аждодларнинг хоки туфайли
Жаннатга айланган гүзал бўстоним.
Кун келиб, бир сиким тупрогинг бўлиб,
Розийдим бағрингга қўшилса жоним.
Мен сендан ҳеч нарса тама қилмасман,
Онамсан – пойингга садқадир бошим.
Баъзан сенга қараб хўрлигим келар,
Кўзимдан қон бўлиб сизилар ёшим.
Ҳали қанча заҳмат чекмоқ керакдир,
Қутулмоқлик учун тўсиқ, говлардан.
Минглаб фарзанд керак Темурмаликдек-¹
Ҳимоя қилмоқقا сени ёвлардан.
Уқдирмоқ бўламан ӯғил, қизимга
Сени дилдан севмоқ кераклигини
Агар зарур бўлса, Ватан сен учун
Ҳатто, жондан кечмоқ кераклигини.

---

¹ Чингизхонга карши курашган тожик миллий қаҳрамони.

Аммо сўз топмасман баён этмоққа,
Дилимни ўртаган қайгуларимни.
Яна қирқ йил керак сингдирмоқ учун
Қирқ йилда етилган туйғуларимни.
Тунлар қочиб кетар кўзимдан уйку,
Бўғзимга тиқилиб келар фарёдим.
Менинг етти пуштим яшаган юртда
Озод яшармикан етти авлодим?!
Осмонга тикилиб ётаман ўйчан,
Нечоғ оғир ожиз яшаб етишлик,
Ёдимга тушади зафар истар чоғ,
«Инна фаттаҳна»-ни такрор этишлик.
Рухим енгил тортиб, қўнглим ёришиб,
Таҳорат олгали аста тураман.
Тунда ўқилажак «Таҳажҷуд»¹-дан
Ватан, бахтинг сўраб дуо қиласман.

2012 йил 12 январ

---

¹ Тунги намоз.

Ватан - аждодлардан мерос бир қалъа,
Мозий ҳам ўзгармас яхши билингиз.
Беҳуда сафсата, ғийбатдан кўра,
Сиз ҳам бу қалъага бир ғишт қўйингиз.
Аждодлар руҳини сиз чирқиратманг,
Улар шуҳратига тарих гувоҳдир.
Ўтганлар ҳаққига ёмон сўз айтмоқ,
Тангри огоҳ этган азим гуноҳдир.

2003 йил

ЯХШИ НИЯТ - ЯРИМ ДАВЛАТ

– “Яхши ният - ярим давлат”, - дейдилар,
Яхши ниятларга тўлсин дилимиз.
Ҳар янги кун бизга баҳт олиб келсин,
Нурли, равон бўлсин ойдин йўлимиз.

– “Яхши ният - ярим давлат”, - дейдилар,
Элим, садқа бўлсин сенга жону тан.
Сенинг камолингни кўрмоқ - истагим,
Сенинг ободлигинг баҳтимдир, Ватан!

2010 йил 11 январ

ШУ ВАТАНДА ӰЛМОҚ БАХТИН БЕР

Бир кун биз ҳам ӯтиб кетамиз
Бу ҳаётга қониқмай, тўймай.
Қаро ерга элтадилар тез,
Үйимизга бир кун ҳам қўймай.

Озод бўлган руҳимиз секин
Парвоз қилиб кетади кўкка.
У барчани кўриб туради,
Парво қилмас ҳеч ким шўрликка.

Шунда бирдан аён бўлади
Ҳам ағёру, ҳам дўст, ёрларимиз.
Дўстлар кўзи ёшга тўлади,
Хурсанд бўлар ағёрларимиз.

Не бўлса ҳам, яратган Эгам,
Шу Ватанда ӱлмоқ баҳтин бер.
Шод бўлардим гар ёза олсам
Шу Ватанга арзигулик шеър.

2008 йил

Ишқим күчар юлдузларга

УМР ФАЛСАФАСИ

ЯХШИЛИК

Жаҳонга келдингми сен меҳмон бўлиб,
Ўшадир иқболинг, ўшадир баҳтинг.
Рози бўлса сендан эл кўнгли тўлиб,
Аслида шу эрур энг баланд тахтинг.
Барча атрофингда бўлса парвона -
“Оллоҳга минг шукр”, - пиҷирлар лабинг.
Йилларни ўйласанг мисли афсона,
Шу қадар тез ўтмиш оқар сув каби.
Аҳли диллар сендан таскин топсалар,
Мамнун яшасалар ҳаётга қониб.
Исминг эшитганда: - “Балли”, - десалар,
Елкадош бўлсалар чорлаган онинг.
Вақтнинг шиддатини эзгулик енгар,
Гарчи умр оти чопишдан толгай.
Асл инсонлардан яхшилик қолур,
Фойибдан яхшилик бўлиб шеър қолгай.

2015 йил

ҰЙЛАР

Чексиз ҳасратларнинг ғариб макони-
Кўнглим дардларига изларкан дармон.
Англайман умрнинг етгач хазони,
Ҳаловат бўларкан энг буюк армон.
Бир пайтлар баҳорий ёмғирдек шошқин,
Тошқин дарёлардек жўшиб, ўйноклаб,
Мен шеърга солардим ёруғ ҳисларни,
Юлдузлар сафидан топиб, сўроқлаб.
«Муқаммал кўрмоқчи бўлиб дунёни»¹
Интилиб яшадим ёруғ кунларга.
Юракдан улашиб меҳр – зиёни,
Умримни қизғандим қаро тунларга.
Аммо нима топдим, нега эришдим,
Фақат дардмандликни топди юрагим.
Ҳалқнинг баҳти дея доим талашдим,
Эзгу, буюк эди дилда тилагим.
Йўқ, йўқ. Мен баҳтлиман, жуда баҳтлиман,
Кўнглим буюрганин ёзодим ҳар он.
Демак, яшаш учун ҳали ҳақлиман,
Демак дардимга ҳам топаман дармон.

2003 йил

---

¹ А. Орипов сатри.

БИР КУНИ

Бир куни хазонлар пойимга
Поёндоз мисоли тұшалгай.
Сарғайыб тош қотган армоним,
Бир куни тупроқдек ушалгай.

Бир куни бу дардман вужудим,
Рухимни құйворар қафасдан.
Тириклик занжири узилиб,
Кетгуси энг сұнгги нафасдан.

Кетарман тарк этиб заминни
Қүш каби учарман арш томон.
Мұмайлар айтишгач «Омин»ни,
Рухимда бир байрам бошланар...

2001 йил

Тинчланаман шеърга күчириб
Юрагимнинг ларзаларини.
Сатрларга бераман бўлиб,
Ўз умримнинг лаҳзаларини.

Умр - Тангри берган омонат,
Бир кун келар унинг поёни.
Лекин мангу яшар умримнинг
Сатрларда акс этган они.

2002 йил 18 декабр

ШОИРЛАРГА

Ҳаёт давом этаркан мудом,
Янгиланаар заминнинг юзи.
Неча- неча шаҳар, қишлоқни
Вақт шамоли кетади бузиб.
Улар кетар мозий қаърига,
Номини ҳам эсламас башар.
Лекин тарих китобларида
Шоири бор қишлоқлар яшар.

2003 йил 24 май

Мен кетаман бир кун мардона
Сўзларимни дунёга бериб.
Мен кетаман шод, мағруона
Бу дунёдан қаҳ-қаҳа уриб.

Мен кетаман бўлиб оввора,
Бир қиз йиглар соchlарин ёйиб.
Мен кетаман далли, девона,
Дунё кетар ҳайратдан ёниб.

2001 йил

Ороста юр, озода кийин,
Ўзингни тут, оқшому сахар.
Кўникмасанг бўлади қийин,
Қабул қилмас сени бу шаҳар.

Дардинг бўлса, ичингга ютгин,
Ҳар даврада юрмагин айтиб,
Ҳаммасидан воз кечиб буткул
Мен Боғбонга кетаман қайтиб.

Нимага ҳам эришдим, бу тош
Шаҳарларга умримни бериб.
Бахтли эдим юрганда бебош,
Адирларда бойчечак териб...

2002 йил 26 декабр

СЕВГИМ

Марвариддек қалбим тубида
Пок севгимнинг ёди яшайди.
У умримга бағишилар илҳом,
Ишқим билан умрим яшнайди.

Маккор дунё хийлаларидан
Бўлмагайман асло паришон.
Унинг ёлгон салтанатида
Яшаяпман етгунча имкон.

Қисматимнинг огиру енгил
Йўлларига кўниб қолганман.
Чин дунёга ёруғ юз билан
Бормоқликни ният қилганман.

Севгимнинг пок шуълаларидан
Кўнглим туарар доим ёришиб.
Бир кун тугаб қолганда умрим
Рухим кетар унга қоришиб.

2005 йил

ЭРТАНГИ КУН

Эртанги кун тақдир хатида
Не ёзилган менга ноаён.
Лой вужудим салтанатида
Руҳим тинсиз қиласар галаён.
Кимлигингни англа, деб гирён,
Юксакликка мени чорлайди.
Лекин нафсим ошноси- шайтон
Ҳар қадамда йўлим пойлайди.
Икки ўтнинг исканжасида
Мен иккига парчаланаман.
Турган каби жар ёқасида
Изтиробдан лов-лов ёнаман.
Фақат сенга айтгум дардимни,
Танҳо ўзинг энг содик ёrim.
Кеч уйғонган ожиз бандангни
Афу этгин, Парвардигорим!

2004 йил

ФАЛСАФА

Сийлаганди Тангри таоло,
Бадавлату баҳтиёр эдим.
Менга бойлик керакмас асло,
Дўстларим бор бўлса бас, дердим.

Ногоҳ, омад юз бурди мендан,
Факирликни юборди тақдир.
Дардим айтай десам юракдан,
Тинглагувчи дўсту ёр йўқдир.

Тарк этдилар ошнолар бир-бир,
Дарвиш руҳим ёлғиз қолмоқда.
Тангрим, менга молу-давлат бер,
Дўстларимни сотиб олмоққа.

2004 йил 8 август

ИҚРОР

Ҳайиқмасман ёвлардан аммо
Дўстларимдан қўрқаман бироқ,
Неча дўстим кутилмаганда,
Кўкрагимга қадади пичоқ.

– Айб ўзимда, - дея ҳар қалай
Мен кечирдим уларни бесўз.
Янги дўстлар топдим бир талай,
Ёвдан бадтар меҳру вафосиз.

Ва англадим бу олам аро,
Битта дўст бор, бор битта ганим.
Ягона дўст ўзингсан, Худо!
Шайтон эрур асл душманим.

2004 йил 8 август

Тин билмай ұтар умр,
Карвон ичра карвондек.
Лаҳзалар кечар бир-бир,
Юрақдаги армондек.

Ұтмоқдамиз саргардон,
Хаёллар гирдобида.
Гоҳ ғамгинмиз, гоҳ шодон,
Улуг Куннинг ёидан.

Ҳеч ким бўлмайди устун
Юмалоқ ер шарига.
Сингиб кетамиз бир кун
Абадият қаърига.

2003 йил

**Яшаяпман гоҳ ғамгин, гоҳ шод
Юрак тӯла илинжим билан.
Гоҳо нафсга банда, гоҳо озод,
Орзу, армон, ўтинчим билан.**

**Яшаяпман, шу ёшга тӯлиб
Топмади хеч юрагим ором.
Тушларимга киради ҳамон
Олисларда қолган дилором.**

**Баъзан ўтган умрим дафтарин
Варақлайман сарҳисоб учун.
Яшадимми Ҳаққа муносиб,
Бандалардек мен, мисол учун?**

**Қулоқ тутсам, халқ мақолига
Камолотга етибман мен ҳам.
Энди: - Ҳақ, - деб яшамогим шарт,
Кичик ёшдан ўтибман мен ҳам.**

**Барча айбу нуқсонларимни
Тузатмасам бўлгайдир уят.
«Тангри ўзи қўллагай - дерлар,
Гар пок бўлса кўнгилда ният».**

**Яшаяпман гоҳ ғамгин, гоҳ шод...
2012 йил 15 январ**

Ұтиб кетар бир кун умр-туш,
Эрта тонгда уйғониб кетгум.
Шунда балки инжа руҳимнинг
Маъносини ҳам англаб етгум.

Узиларман ернинг қарзидан
Топшиарман унга вужудни.
Бандиликда яшаш тарзидан
Олиб кетгум ёлғиз сужудни.

Тарк этмаса, дилни умидим,
Ҳамроҳ бўлса, иймон, эътиқод.
Юксакларга парвоз этарман
Юз очади абадий ҳаёт.

Сокин тунлар кезаркан руҳим
Коинотлар, қитъалараро.
Сени асло эслагим келмас
Гуноҳларга бошлиган дунё.

2011 йил

Нурдан яралгандир асли одамзод,
Фақат унинг шакли қорилган лойдан.
Бир куни у, шаксиз, бўлажак озод
Ва учиб кетади ер деган жойдан.
Муқаддас даргоҳда у бошлар ҳаёт,
Илохий сувратда латиф ёруғлик.
У ерда янграйди энг гўзал баёт,
У ерда ҳукмрон абадий ҳурлик.
Ўшал манзил сари талпинар рухим
Дилим ишқ ўтида куйиб бородур.
Бу дунё шунчаки мусофирихона,
Бунда вужудимнинг кули қолодур.

2002 йил

ОЙМОМА ЭРТАКЛАР СҮЙЛАРДИ...

Хаёт totли эди, орзулар улкан
Умидбахш хаёллар дилга эди ёр.
Юлдузли тунларда: - Ором ол, - дея
Оймома эртаклар сўйларди бедор.

Кетдим - олис кетдим болалигимдан,
“Одам бўлиш” учун тинмадим бир зум.
Тарк этдилар totли, ширин хаёллар
Кимсасиз йўлларда қолдим бир ўзим.

Сипқордим хаётнинг аччиқ шаробин,
Ошадим қисматнинг миннат ошини.
Энди оймома хам ёдимга солар
Қора маломатнинг улкан тошини.

2017 йил

Ёшинг ўтган сайин юрмайсан мағур,
Ўлим андишаси ўртар ёдингни.
Баъзан изтиробдан куяди бағир,
Дунё кўтаролмас сенинг дардингни.
Ўлим андишаси ўртар ёдингни,
Ёдимга тушади қиёмат-қойим.
Тингламас у кунда ҳеч ким дардингни,
Магар раҳм этмаса, қодир Худойим.
Баъзан изтиробдан куяди бағир,
Лоқайдлар қалбингга берганда озор.
Чоғлангинг келади курашга, тағин,
Андиша қиласан - олдда ўлим бор.
Дунё кўтаролмас сенинг дардингни,
Мардлар қарғишига учраган дунё.
Юрак, ўйла ўзинг, ўз тақдирингни
Сенинг келажагинг кундузми, тун ё?!

2005 йил 5 май

ЭНГ УЛУҒ НЕЬМАТ

Турфа одамлару ташвишлар аро,
Яшаркан фикринг ҳам борар ұзгариб.
Онгинг ҳам үсади лаҳзамалаҳза,
Очилиб боради қалбинг құзлари.

Рұёдай туюлар баъзан үзингга
Юксак охангларда ёзган шеърларинг.
Масъуллик сезасан ҳар бир сүзингда,
Англайсан құплигин қалби құрларнинг.

Баъзан оёғингдан чалмоқчи бұлар,
Номард рақибларинг - майда гап дұстлар.
Мақсад улуг бұлса, ким бўпти улар
Қалбингда яшашга иштиёқ үсар.

Дунёга боқасан тийран қўз билан
У ҳам жаҳолатдан жуда чарчаган.
Энди муҳаббату ширин сўз билан
Далда бермоқ керак барча-барчага.

Сен теран англайсан: нажот ишқдадир,
Энди ҳар бир фурсат сенга ғанимат.
Аллоҳ ризоси ҳам эзгу ишдадир,
Ҳақ ризосин топмоқ - энг улуг неъмат.

2007 йил 13 январ

ДУНЁ

Дунё ёлғончидир, дунё нобакор,
Ром этар ўзига, маккордир жуда.
Кеча мўмин эдик ҳамда бегубор,
Бугун югурамиз нафс илинжида.
Балоғат палласи етгани сайин,
Улгайиб бормокда нафсимиз гүё.
Асл мақсадимиз бўлса ҳам тайин,
Ўтяпмиз дунёга бўлиб маҳлиё.
Мансаб талашамиз, шаън талашамиз,
Фийбату фасодга бойдир суҳбатлар.
Эй юрак, биз қачон қайнаб, тошамиз,
Айт, қачон топамиз савоб, раҳматлар?!
Ўйлагин, боришинг Ўзига қайтиб,
Оқизиб кўзлардан зардобли ёшни.
Эй юрак, тавба қил, истиғфор айтиб,
Тошга ур кибрга берилган бошни.
Олдинда қиёмат даҳшати ётар,
Қара, қўринмоқда аломатлари:
Тунлари қўркувдан шиддат-ла чопар,
Самода Тангрининг олов отлари.

2004 йил 27 сентябр

ГҮЗАЛЛИК ТИМСОЛИ

Тангри сизни яратмади лойдан, аёллар,
Одам Ато жон-жонидан пайдо айлади.
Хуснингиз ҳам кам эмасдир ойдан, аёллар,
Чунки Тангри сизни бизга ато айлади.

Сиз гўзаллик тимсолисиз, баҳтнинг тимсоли,
Яратувчи, яшнатгувчи рӯзғоримизни.
Ёлғиз ўтган ҳар онимиз маънодан холи,
Қўргонисиз номусимиз ва оримизнинг.

Баҳтимизга бўлингизлар доимо омон.
Ушбу кунда табрикласак сизни, ярашар.
Сиз туфайли Ватан обод, турмуш фаровон,
Сиз туфайли бардавомдир авлоди башар.

2009 йил 4 марта

Аёлни ранжитманг,
Кўнглин огритманг.
Мамнунлик кетмасин сира юзидан.
Меҳрга зор этманг,
Интизор этманг,
Севинч шуъла сочсин мудом кўзидан.
Аёлни қадрланг, масрурлигидан
Хаёти байрамга айланиб кетсин.
Дилдаги энг ёруғ туйгуларини
Сизни шод этмоқقا бахшида этсин.
Ширин сўзлар айтинг, севинг, ардоқланг,
Қувониб яшасин, қувониб юрсин.
Суянчиғи бўлинг, ишончин оқланг,
Токи, у дунёни қутқариб қолсин!
Аёлни ранжитманг...

2022 йил 10 декабр

ТИЛАК

Бу кун тақдир тугуллари ечилади,
Сизга баҳтнинг эшиклари очилади.
Пойингизга ишқ гуллари сочилади,
Сизга бўлар бу дунёning имконлари.

Уйингизга тўлар қувонч чечаклари,
Қўлида гул табрик айтар дўстлар бари.
Маст қилади бу гулларнинг мушк - анбари,
Гулга тўлар бу дунёning осмонлари.

Ҳавас қиласар сизга дунё ошиқлари
Янграганда илк бор алла қўшиқлари.
Тебранганда илк бор гўдак бешиклари
Унут бўлар бу дунёning армонлари.

2003 йил

ГУЛЛАР ТАБАССУМИ

Гуллар табассумин сиз кўрганмисиз?
Чиройли табассум қилади гуллар.
Улар сухбатида ҳеч бўлганмисиз?
Кулганда юракдан кулади гуллар.

Гуллар табассумин сиз кўрганмисиз?
Инсонга яхшилик тилайди улар.
Бахш этар эзгулик, бахш этар шодлик
Шундан яйраб-яшнаб унади гуллар.

Гуллар табассумин сиз кўрганмисиз?
Самимий табассум қилади гуллар.
Сохталикни билмас, ёлғондан қулмас –
Сохта табассумдан сўлади гуллар.

2013 йил 4 октябр

ХОВЛИ

Ховли орзу қилдим, бир күркам ҳовли
Мевали дараҳтлар экилган қатор.
Райхонлар ифори тарагиб майин
Шоир юрагимга илҳом баҳш этар.

Ҳовуз бўйидаги супа устида
Ағанаб ётаман хаёллар суриб.
Баланд кўтарилган ишком остида
Марварид узумлар турад осилиб.

Аста бош кўтариб машриқ тарафдан
Ҳовлимга ўз нурин сочади қуёш
Рұҳланиб бу гўзал неъмат – шарафдан
Шоир кўзларимда ялтирайди ёш.

Кўнглим кўтарилиб, бу кайфиятдан
Қидириб қоламан қофоз-қаламни.
Ёқтирмай қоламан худди шу пайтдан,
Тош – бетон деворли совуқ хонамни.

2003 йил

Она адиrlарга менгзар рангимиз,
Гиёхдек саргайган юрак, бағримиз.
Гиёхчалик қадр топмадик юртда,
Хок бўлсак, ошгайдир балки қадримиз.

2012 йил

БАС, ЕТАР...

Бас, етар, яшама хўрсиниб, ўқсиб,
Қаддингни рост тутгил дараҳтдек адл.
Ҳаққа суянганлар кетмагай тўзиб,
Ҳаққа суянганлар бўлгайлар дадил!

2020 йил

Маърифат аҳлининг бедор қалбida,
Эзгу ҳис-туйғулар урап ғалаён.
Ўз бурчин англайди Ватан олдида,
Дилда борин тилда айлайди баён.

Маърифат аҳлининг дил ойнасида,
Акс этиб туради мозий суврати.
Ҳар ёзган сатридан туғилажакдир,
Эртанги кунларнинг таассуроти.

2007 йил 17 апрел

Бир донога бердилар савол:
– Айт, ҳаётдан афзалроқ не бор?
Деди: -Кимдан қолса яхши ном,
Афзалроқдир ҳаётдан минг бор.

Сўрадилар донодан такрор:
– Айт, ўлимдан афзалроқ не бор?
Деди: -Ёмон отлиқ бўлмоқдан,
Ўлим афзал саналар минг бор.

2004 йил

ҚАНОАТ ГҮШАСИ

Бизлар бу дунёда меҳмонмиз ахир,
Омонат берилган бизга жону тан.
Нафс тузогига бўлмасдан асир,
Қаноат гўшасин айлайлик Ватан.

Қайга югурамиз, қайга чопамиз,
Ахир кўнгилдадир Аллоҳ висоли.
Бир дилни шод қилсан, савоб топамиз
Байтуллоҳни тавоғ қилган мисоли.

2004 йил 22 феврал

САВОБ

Кўчадан бир тошни чеккага олиб,
Ташламоқ ҳам катта савобдир, асли.
Беминнат қилинганд бундай амалдан
Йиқилиб қолмагай одамзод насли.

Эмишки, ким эзгу, яхши амални
Дилида қилмоқни айласа орзу.
Меҳрибон Зулжалол унинг ҳаққига,
Шу амал савобин қўяркан ёзиб.

2003 йил 18 январ

Хар тонг уйғотади мени уйқудан
Беором күшларнинг тинсиз сайроғи.
Тун қўрпасин олиб, аста устидан
Табиат кўтарар хаёт байробин.

Шаббода юзимга майин урилар.
Ғафлатда қолмасин дея ҳойнаҳой.
Муқаддас бурчимни эслатиб туарар
Офтоб шуъласида ялтираган ой.

2005 йил 5 марта

ҲАҚИҚАТ

Бир қудрат бор қиличдан кескир,
Эгилса ҳам, ҳеч қачон синмас.
Ёвуз кучлар бирлашганда ҳам,
Бу қудратни парчалай олмас.

Хоҳ шоҳ бўлсин, хоҳ бўлсин гадо,
У барчага бера олар панд.
Тилда ёлғон айтган кимса ҳам,
Дилда унга доим берар тан.

Писанд қилмас у ҳеч бир зотни,
Кўрқмагай у шайтон макридан.
Ҳатто, ёлғон тўла ҳаётни
Кутиб олар ўлим шаклида.

2003 йил 5 марта

Дунё ишларига бўлма сен ҳайрон,
Турфа савдо ила айлар имтиҳон.
Тақдир ўйинлари этганда сарсон,
Бовурим, сен, фақат имонга суян,
Имон сени халос этмоғи тайин!
Отангга суянма – ўтса нетарсан?
Дўстингга суянма – сотса нетарсан?
Аёлга суянма – кетса нетарсан?
Бовурим, сен, фақат имонга суян,
Имон сени суяб қолмоғи тайин!
Вафо қилмас сенга мансабинг, молинг,
Ўйла, оқибатда не кечар ҳолинг?
Бўғзингга тиқилиб келса ҳам жонинг,
Бовурим, сен, фақат имонга суян,
Имон сени Ҳаққа элтмоғи тайин!

2017 йил

ТИТРАБ ТУРАР БУ ЖОНИМИЗ

Мисли гул япроғидек титраб турар бу жонимиз,
Гарчи қисмат зарбидан қочмоққа йўқ имконимиз.
Бу тубан дунё агарчи дўст бўлмас кимсага,
Мангулик даъвосида ўтмоқдадир ҳар онимиз.
Бандаларга бу ҳаёт вақтингчалик сармоядир,
Истаган чоғ қошига чорлар яна Султонимиз.
Охират айёмида Тангри ўзи бергай мадад,
Илдиз отса, тавба сувидан магар иймонимиз...
Маърифатнинг нуридан бўлгай мунаvvар кўнглимиз,
Аҳли диллар даврасида бўлса гар маконимиз.
Фойибо, ихлос ила тутсанг ҳақиқат йўлинни,
Охират мулкида ҳам обод бўлур қўрғонимиз.

2002 йил

АЙЛАГИЛ

Тавба бирла ўзни эҳё айлагил,
“Ишқ ила кўнгилни дарё айлагил”¹.
Хулқу атворинг дуруст айлай десанг,
Яхшиларга ўзни ошно айлагил.
Фикру зикринг барчаси Ҳаққа аён,
Дилда чин иймонни барпо айлагил.
Дилни пок айлаб гумону шубҳадин
Ўзни Ёр васлига шайдо айлагил.
Тангридан қўрққил, яна халқдан уял,
Севгини дилда хувайдо айлагил.

2019 йил

---

¹ Ф. Аттор “Мантиқ ут-тайр”.

ТОГЛАРГА

Тоғларга ҳавасим келади менинг,
Улуғвор, хайбатли, гўзал тоғларга.
Улар гувоҳидир минглаб тақдирнинг,
Гувоҳ бўлган баҳтли, ғамли чоғларга.

Тан бериб, тақдирнинг ҳукмига дилдан,
Метиндек бир жойда туришар қотиб.
Давру давронларнинг фитналаридан
Улар ўзлигини қўймас йўқотиб.

Уларда сабот бор, бордир ирода,
Мослаша олишар ҳар бир фаслга.
Тоғларнинг бир кунин зикр айласам
Ўрганмоққа етар бутун асрга.

– “Камтарга камол ”, - деб айтилган мақол
Тоғларнинг хулқига жуда келар мос.
Демак, ўсиб борар тоғлар доимо,
Демак, тоғларнинг ҳам бедорлиги рост.

Эҳ, биз инсонларчи, қисқа умрнинг
Ғанимат эканин англаб етмаймиз.
Асири бўламиз нафсу ғуурнинг
Тақдирнинг ҳукмига сабр этмаймиз.

Бас, етар, бугундан яшай бошлайман
Тоғлардек бўйсиниб Ҳақнинг амрига.
Энди тақдиримдан ҳеч нолимайман,
Айтсан дардим айтгум қодир Тангрига!

2009 йил 11 феврал

ЯХШИЛИК ҲАҚИДА ИККИ ШЕЪР

Яхшиликнинг кенг кӯчасида
Сийраклашиб қолди одамлар.
Хиёнатнинг тор кӯчасида
Эшитилар шаҳдам қадамлар.
Сигингандек бутга, санамга,
Курсиларга баланд иштиёқ.
Етмоқ учун мақсад, амалга
Хиёнат қўл келади кўпроқ.
Нафсу таъма исканжасида
Ўзлигини унугтай башар.
Яхшиликнинг кенг кӯчасида
Иймони бут инсонлар яшар.

Яхшиликнинг кӯчаси шунчалик ҳам тормикан?
Бу кӯчада ҳозир ҳам бирор одам бормикан?
Нафснинг истак майлига эргашади одамлар
Яхшиликнинг йўлини танлаганлар хормикан?
Менимча, яхшиликнинг кӯчаси кенг ва ёруғ,
Фақат фарқламоқ керак яхшиликни ёмондан.
Бу кенг, ёруғ кӯчага кирмоқ учун аввало,
Боҳабар бўлмоқ керак эътиқоду, иймондан.

2003 йил 23 июл

РОСТ СҮЗНИ АЙТГАН МАРДДИР

– Арслон изидан қайтмас, йигит сўзидан, - дерлар
Лафзи йўқ зотлар мудом халқнинг бошига дарддир.

Яхши-ёмон кунларда марду номард билинар,
Қилич келса ҳам бошга, рост сўзни айтган марддир.

Ҳақ ризосин топмоқлик хар бандага қарз эрур,
Бу бизга Яратгандан фарз бўлган буюк аҳддир.

Ваъдага вафоси бор дилларда жўшар сурур,
Қилич келса ҳам бошга, рост сўзни айтган марддир.

Ёлғончи, мунофиқни Ҳақ ҳам, ҳалқ ҳам севмагай.
Ёргу юзла яшамок, нақадар, олий баҳтдир.

Имони бор инсонлар то абад кам бўлмагай,
Қилич келса ҳам бошга, рост сўзни айтган марддир.

2005 19 январ

ЮРАГИМ ТОШГА АЙЛАНГАН

Баҳор келди, аммо илҳомим келмас,
Қүёш қулди, аммо юрагим қулмас,
Дилда иштиёқнинг гулхани ёнмас,
Кўксимда юрагим тошга айланган.
Туйғулар түғёнга келтирмас уни,
Ноҳақлик исёнга келтирмас уни,
Виждон аввалгидек ўлдирмас уни,
Кўксимда юрагим тошга айланган.
Янги сўз, янги бир ғазал топмасман,
Шеър завқи-шавқида ёниб чопмасман,
Ойни этак билан сира ёпмасман:
Кўксимда юрагим тошга айланган.
Мақтовлар, сийловлар, қўтар-кўтарлар,
Таниш, нотанишлар номим тутарлар.
Биламан барчаси бир кун ўтарлар
Кўксимда юрагим тошга айланган.
Элу юрт дардини ёниб куйлардим,
Ҳақдан, адолатдан жўшиб сўйлардим.
-:Юрагим ўлмайди, - дея ўйлардим,
Кўксимда юрагим тошга айланган.
Юрак юмшагайми энди, бўзласам,
Ўзимни сен дея, уни сизласам?
Мен шоир бўлдимми, Ҳақни ёзмасам?!
Кўксимда юрагим тошга айланган.

Дунё - бу күхна карвон
Илкида вақту замон.
Сорбонликка лойиқдир
Фақат бир сўзли инсон.

Дунё - бу күхна майдон
Биздан олар имтиҳон.
Инсонликка лойиқдир
Фақат бир сўзли инсон.

Дунё - бир күхна қўргон
Ким бузади, ким қалқон.
Қалқонликка лойиқдир,
Фақат бир сўзли инсон.

Дунё - бу күхна девон
Битгил унга бир достон.
Достонликка лойиқдир
Фақат бир сўзли инсон.

Дунё - бу күхна уммон,
Чайқалади беомон.
Омон қолар бегумон
Фақат бир сўзли инсон.

2001 йил

Умр –бебаҳо неъматнинг
Кўпи кетиб, ози қолди.
Инонганим бу қисматнинг
Ёзи кетиб, кузи қолди.
Бисотимда муҳаббатнинг
Изтиробли нози қолди.
Юрагимда хиёнатнинг
Қора доғли изи қолди.
Йўлларимда сукунатнинг
Овози йўқ сози қолди.
Тилларимда надоматнинг
Айтилмаган сўзи қолди.
Ортга боқдим, дўсту ётнинг
Ҳайрон боққан кўзи қолди.
Олдда эса, ёғоч отнинг
Якка, ёлғиз ўзи қолди.

2001 йил

ЕЛИБ БОРАР, УМРИМ КАРВОНИ

Ташвишлардан толиққанымда,
Ұз қалбимга далда бергани.
Кетгим келар, ёшлигим үтган
Адирларга равоч тергани.

Юрсам дейман дўлона териб,
Қизилжарнинг этакларида.
Умрим қолса, зора айланиб
Болаликнинг эртакларига.

Аммо афсус қалбим армони
Ёшлик қайтиб келмас ҳеч қачон.
Елиб борар, умрим карвони
Борса-келмас манзилга томон.

2003 йил 27 апрел

“ТОИФАЛАР” ТУРКУМИДАН

Бунчалар ёвузсиз, бунча устакор
Тушгингиз келмайди кибр отидан.
Мансабингиз катта, унвонингиз бор,
Аммо жирканасиз одам зотидан.

Бунчалар ёвузсиз, бунча нобакор
“Ит феъл” лақабингиз, эл сиздан безор.
Бу лақаб итларга туҳмат аслида
Чунки итлар сиздек эмас дилозор.
Бунчалар ёвузсиз, бунчалар бадкор.

2018 йил

Омад сизга боқсин ҳар лаҳза кулиб,
Сайраб юраверинг булбулдек шодон.
Фақат... Ўзингизга маҳлиё бўлиб,
Ўзгаларни сира атаманг нодон.

Манманлик, кибрга берилиб кетманг
Инсонлар кўнглига берманг ранж, озор.
Заминдан иблисдек қувилиб кетманг,
Сиздан ҳазар қилса, ҳаттоқи мозор.

2020 йил 8 август

Ишқим күчар юлдузларга

ТАСВИР

БАҲОР ЧОҒИ

Баҳор чоги борган эдим Каронига
Асир этди чучмома-ю лолалари.
Тугдонадан тумор ясад қўлларига
Тақиб юрар экан тоғнинг болалари.

Эй тоғликлар, донолигу улуғворлик
Хислатини сиз тоғлардан олганмисиз?
Тугдонадек бўлсин дея чайир, маҳкам,
Болаларга тумор тақиб қўйганмисиз?!

2003 йил 27 апрел

КЕЧИККАН БАҲОР

Март ойи. Танангга игнадек
Санчилар қаҳратон совуғи.
Қалдирғоч келмади, негадир,
Ёйгани баҳорниңг довруғин.

Баҳорни соғинган булутлар
Туну кун тўқади ёшини.
Майсалар совуқдан толикқан,
Уйкудан кўтармас бошини.

2003 йил 18 феврал

Боғбон қирларида бошланди баҳор,
Бинафша атрини сочиб ўзидан.
Қуёш ҳам нозланиб тилла қош тақди.
Булутлар пардасин олиб юзидан.

Боғбон қирларида бошланди баҳор,
Яшил гиламини ёзиб ҳар ёнга.
Дурбентсой лиммо-лим, гувуллаб оқар,
Худди шошган каби буюк уммонга.

Боғбон қирларида бошланди баҳор,
Уйгениш палласи дилларга ёқар.
Шайдо бўлган каби бу гўзалликка,
Зангри осмондан турналар боқар.

Боғбон қирларида бошланди баҳор,
Ям-яшил ҳислардан хушланар таъбим.
Қалбимни муҳаббат истило этар,
Олис болаликда забт этган каби.

2005 йил 29 январ

КУЗ МАНЗАРАЛАРИ

Кўнглим кулбасига, ҳатто, қил сифмас,
Билмам қай томондан бу шамол елди.
Дўстларим, билсангиз заминга эмас,
Менинг ҳаётимга тийрамоҳ келди.

Боғларда шовуллар дараҳтлар мунглиф,
Хазонлар учмоқда мажруҳ ва ярим.
Йўқ, хазонлар эмас у сариқ рангли,
Менинг соғинчлардан сарғайган бағрим.

Феруза осмонда булут доғлари,
Қайдан келди дея бўлмангиз ҳайрон.
Улар булут эмас менинг оҳларим –
Кўкка қўтарилиб кезар саргардон.

2002 йил

Кузда дараҳтлар ҳам оғир үй сурар,
Хаёлларга чўмар шоирга ўхшаб.
Гўё омад ундан кетган юз буриб,
Ёки севган ёри кетгандек ташлаб.

Совуқ ҳаволардан жунжикар бадан,
Қуёш ҳам нурини сочмагай шодон.
Замин узра ғамгин қўшиқлар куйлаб,
Хазонлар тўкилар бамисли армон.

Учишдан ҳориган оққушлар мисол
Булутлар самодан боқишар хомуш.
Дараҳтлар шоирга ўхшаб үй сурар,
Рухида кечгандек буюк уйгониш.

2004 йил 3 октябр

ТОЛБУЛОҚ

Эй Толбулоқ, эй Толбулоқ!
Ҳаволаринг кўнглим олди.
Бағрингдаги түғдонанинг
Шоҳларида дилим қолди.

Мангу яшил арчалардан
Яшаш сирин ўргандим мен.
Сувларингдан баҳра олиб,
Зикр қилган тилим қолди.

Сўқмоқ бўйлаб қирлар ошдим,
Ҳамроҳ бўлди тогу тошлар.
Улар ҳар дам Ҳақни эслаб,
Туришларин билиб олдим.

Тол бағрида юрар шодон,
“Тақ-тақ” қилиб қизилиштон.
Какликларнинг сайрогидан
Хушҳол бўлиб ўйга толдим.

Эй Толбулоқ, эй Толбулоқ!
Ҳаволаринг кўнглим олди.
Бағрингдаги түғдонанинг
Шоҳларида дилим қолди.

2006 йил 4 май

КУМУШ БАЛДОҚ

Балдоқ тақиб кумуш ранг ойдан
Кетар чинор уйқуга аста.
Унинг кафтдек ёйиқ баргига
Ой нурлари құнар оҳиста.
Чор атрофни тутар сукунат,
Чулғаб олар оромбахш фараҳ.
Ойнинг кумуш ёғдуларида
Ором олар минг йиллик дараҳт.
Юмиб олиб қабоқларини,
Чинор аста ухлаган чоги.
Еллар - туннинг қароқчилари,
Олиб кетар кумуш балдоқни.

2004 йил

ҲАЗИН БОҒИМ

Видолашув қўшиғини
Куйлаётир ҳазин боғ.
Солланади дов – дараҳтлар
Дили вайрон, бағри доғ.
Айрилиқнинг ёшларидек,
Ёға бошлайди ёмғир.
Бу боғ ичра йигламасдан
Юрмоқлик жуда оғир.
Азиз боғим, ўксимагин,
Менинг ҳам кўнглим ярим.
Юрагимни сенга очсан,
Тоғдек келар дардларим.
Кел, дардингни менга сўйла,
Сўнгра тинглагил оҳим.
Энди бизнинг жонимизга
Тўзим берсин Аллоҳим.

2002 йил

ҚОРА ДЕНГИЗ БҮЙИДА

Қора денгиз мавжланади ҳайбатга тұлиб,
Қирғоқларга бош уради сувлар тұлқини.
Суви унинг номига мос қорамтири әди,
Соҳилдаги тошларга - да солған нақшини.

Олисларда күринган хув ёлғиз бир кема
Нимагадир жилмас әди турған жойидан.
Дилим яйрап, мусаффодир денгиз ҳавоси,
Завқланаман сувга дүнган қора чиройдан.
Қора денгиз мавжланади ҳайбатга тұлиб...

2018 йил

Куз. Безанган дарахтлар
Заррин поёндозлар тұшар пойимга.
Кайфиятим аъло, хушхол кезаман.
Мени чулғаб олар гұзал хаёллар
Мудраган юрагим уйгона бошлар,
Қоматим тикланиб, қанот ёзаман.
Мисралар қуиилиб келар тилимга
Умидлар шуъласи порлар йұлимда.
Ёруғ ниятларга тұлади күнгил
Яшаш иштиёқи жұшар дилимда.
Куз.

2022 йил

ҚИШ МАНЗАРАСИ

Қор ёғади: оппоқ ва майин,
Оқаради замин суврати.
Қор ёғади, бир дам тинмайин,
Ёғиб ётар Оллоҳ неъмати.

Йўл четида тизилган тутлар,
Оқ ипакдан кийишар кўйлак.
Қарғалар ҳам бир-бирин қутлаб,
Учид юрар шўх қўшиқ куйлаб.

Болакайлар совуқни сезмас,
Кувнашади яхмалак отиб.
Тақинчоқдек уйлар томида
Сумалаклар туради қотиб.

2002 йил 29 декабр

Ишқим күчар юлдузларга

ДҮСТНОМА

ҲАҚ ЙҮЛИДАН КЕТМАЙЛИК ТОЙИБ

Дунё нима? Талошли уйми,
Ёки катта бозорми, дунё?
Мард ўлими номардга тўйми?
Яхшиларга озорми, дунё?
Тўғри яшаб юрганингни ҳам,
Кўролмайди бир тўда олчоқ.
Ортингдан тош отиб дам- бадам
«Дўстим» дея очади қучок.
Бундайларга дилингни берсанг,
Ўт қўйишар хонумонингга.
Молингни-ку тортиб олишар,
Кўз тикарлар яна жонингга.
Дилни бериб ягона Ёрга,
Ҳақ йўлидан кетмайлик тойиб.
Салом бўлсин содик дўстларга!
Сана. Имзо. Ҳасанбой Гойиб.

2011 йил 15 феврал

ДҮСТИМГА ХАТ

Дүстим аста англаб етаяпман,
Хаёт деган күхна баётни.
Кундан кунга хис этаяпман
Хўрланганин адабиётнинг.
Адабиёт - мардлар майдони!
Бунда лозим ҳалол курашмоқ.
Аммо қанча шаллақи, нокас
Бу майдонда кезиб юрар, бок!
Улар фақат иғво тўқишар,
Фисқу фужур уларнинг касби.
Ўз қадрини ерга уришар,
Инсон қадри шунчалар пастми?!
Мартаба-ю мансаб талашар
Ўзин «шоир» атаган каслар.
Казоларнинг тўпигин ялаб,
Шеър ёзар у разил нокаслар.
Фийбат, фитна, иғво тошлари
Жонга тегди, шу гапнинг рости.
Шеърбозларга шаҳарни ташлаб
Юр, тоғларга кетайлик, дўстим!
Керак эмас сохта шуҳрат, шон,
Керак эмас мансаб, курсилар.
Бунда фақат шоир суратли
Тўти кушлар сайраб юрсинлар.
Буюк тоғлар бағрида қолиб,
Дилга жойлаб ёруғ ниятни.
Пок ҳисларни ашъорга солиб,
Кашф этайлик адабиётни!

2004 йил 19 июл

БИР ДЎСТИМГА

Йўқламаймиз бир-биrimizni
Аввалгидек меҳрибонлик йўқ.
Билиб бўлдик бор сиримизни
Устимиз бут, қорнимиз-да тўқ.

Топиб олдик ўз йўлимизни,
Ўтаётир рўзгоримиз ҳам.
Кўрсак ташлаб кўз қиrimizni
Бош иргаймиз - кетамиз илдам.

Иккимиз ҳам эмасмиз айбор,
Айбор эрур ғуур, кибримиз.
Дўст бўламиз тупроқдек хоксор
Дўппайганда бир кун қабримиз.

2010 йил

ИНТЕРНЕТ, МЕН ВА ДҮСТАРИМ

Интернет Худонинг неъмати десам,
«Дажжолнинг кўзи у» дер бир танишим.
Кимга қандай билмам, у туфайли мен
Кўплаб янги дўстлар билан танишдим.

Мавлон Шукурзода* – асл зиёли
Хайрҳоҳ устоздир, дўстдир beminnat.
Шеърларим чоп этди суратим билан
Ватандошим дея кўрсатиб ҳиммат.

Шеърларини ўқиб катта бўлганман
Хуршид Даврон* ила Усмон Азим*нинг.
Интернет орқали ташаккуримни
Билдирмоқ шогирдлик бурчим ўзимнинг.

Рауф Парфи* каби соchlари оппоқ
Карим Баҳриев*ни борми билмаган?
Озод, эркин сўзга у доим муштоқ!-
Ҳақ учун курашни канда қилмаган.

Катта мансабларда ишламаса ҳам
Ҳамиша миллатнинг ғамини ейди.
«Бир неча тилларни биласиз, ука
Яхши ёзмоқликка мажбурсиз», - дейди.

Аҳмад Аъзам* менга меҳрибон устоз!-
Хол авҳол сўрасам кетади яйраб.
Тоби йўқлигидан нолийди бир оз,
Доимо шай турар қаламин қайраб.

Исмат Хушев* номи ҳаммага таниш
Унга хос очиқлик ва самимият.
Ўзбеклар номини дунёга ёйиш,
Исмат ака учун энг улуг ният.

Шоир аҳли азал зиё истайди
Маърифат нурида қалбини поклаб.
Давронбек* дўстимни бир бор кўрсайдим
Бағримга босардим маҳкам қучоқлаб.

Икки китобимнинг нусхаси мавжуд
Давронбек дўстимиз яратган сайтда.
Қувонч, ҳаяжондан титрайди вужуд,
Бунда интернетнинг хизмати катта!

Қанча дўстлар топдим, мард ва самимий
Умидбек*, Муродбек*, Дадаҳон Ўзбек*,
Дилшод Жамолиддин*, Фазлиддин* aka
Дилимга яқинсиз - узукка кўздек.

Шавкат Раҳмон* руҳи биз билан яшар
Мудом чорлаб турар юксак парвозга!
То зулм бор экан «ўткир сўз»* билан,
Бизлар жўр бўламиз жасур овозга!

Сирожиддин* менга ҳамиша ҳамроҳ,
Ҳар ишда суянчиқ ва мададкорим.
Тушкунликка тушиб қолганда ногоҳ,
Тасалли берувчим ва дилбардорим.

Элда дерлар «жиян тогага тортар»,
Мен эса, аксинча жиянга тортдим-
Адашиб юрганда нодўстлар аро
Унинг сиймосида чин дўстни топдим.

Сўлим Сирдарёда устоз Аҳмадий*
Шогирдларга таълим, тарбия берар.
Тошкент эсламаган адаб ахлини
Интернет орқали эслатиб турар.

Ким ватандўст бўлса чиндан, агарда
Аввало туғилган юртини севар.
Марямбону* яшар Тожикистонда,
Аммо Фаргона деб юраги куяр!

Ўш асл мўминлар шахрининг номи,
Болаликдан менга қадрли бў ном!
Аъзам Раҳим* билан Зиё Шокир*ни
Қондош, қардошим деб қилгум эҳтиром.

Бир садо келади Наманганд ёқдан
Ширин согинчларни қўзғаб дилимда.
Муслимбек* шеърлари барчага ёқар,
Ўзи ҳам ярашур муслим элимга.

Дунёда аёлдек меҳрли зот йўқ,
Мен бунга неча бор бўлганман иқрор.
Матлуба опам*дан мудом кўнглим тўқ
Мендан ҳол сўрайди такрор ва такрор.

Бетакрор шоира Олимабону*
Олис Европадан салом йўллайди.
Нуқтадон билимдон, тилшуносдир у!
Ҳар қандай ҳолатда мени қўллайди.

Руҳан яқин бўлар дўстлар аслида
"Дўст дўстнинг ойнаси", - деган гап ҳам бор.
Опа-сингил топдим назм дарсида
Жумагул*, Хосият *дўстдир бетакрор.

Ғазал бўстонидан ташбеҳлар излаб
Юрган Гулбаҳор*га тасанно дегум.
Юрагим турганда ғашланиб, бўзлаб
Қувонч бағишлайди бир Гўзал Бегим!

Умр иборатдир қувончу ғамдан
Баъзан шодман, баъзан чўқади кўнглим.
Тасалли беради қайгули онда
Мени олислардан йўқловчи синглим!

Бир Момо Ҳаввонинг муносиб қизи
Москва шаҳрида ижод қиласди.
Соҳибахоним*нинг ҳар битта сўзи,
Кўнглим боғларини обод қиласди!

Хосият Бекмирза* – ўшликлар фахри,
Бобур ижодининг ошиғи эрур.
Чоп бўлган китоблар меҳнат меваси
Хосиятнинг зорли қўшиғи эрур!

Улуг боболардан бизларга суннат
Ўқиб ўрганмоқлик форс шеъриятин.
Кимга ошно бўлса шижаат, гайрат,
Ортгуси билими ва маърифати.

Неъмати чексиздир қодир Худонинг
Менга замондошдир икки улуг зот.
Неъматулло* ака, Одил Икромий*
Мавлавий руҳини айламоқда шод.

Менинг юрагимни ўртар бир армон,
Унутиб бўлмайди бу улкан ғамни.
Эсламай бўлурми ахир, ушбу он,
Оташнафас шоир Асқар Маҳкам*ни!

Ваҳдатдан* Тошкентга келгач, шоирнинг
Тафаккур чечаги яшнаб очилди:
««Эрк» деди, бўғзини қиличлар тилди,
Ва сўзлар дорига осилди...»*.

Шавкат Раҳмон* каби жўмард ва ботир,
Мусулмон элининг шоири эди.
Бугун унинг ўрни билинаётир,
Румийшуносларнинг нодири эди.

Ҳали ёш эди у, балким яшарди,
Бўлганда озгина олғир, устамон.
У "теран англади аҳли башарни
Қутқарса қутқара олади имон!».*

Қадим Авесто^{*}ни ўзбек тилига
Ўгириб миллатга этди армуғон.
Маломат ханжарин шоир дилига
Санчди шафқат билмас жоҳил оломон!

Фоят оғир эди «гуноҳ» залвори -
Ҳаллож^{*}дек ҳайқириб: - «Аналҳақ» деди!
Буюк шоирларнинг шудир қисмати -
Жоҳиллар шоирнинг бошини эди.

Аммо неча йилдир кўхна Туронда
«Ҳақ» ила «Аналҳақ» қўлдан тушмайди.
Шоирни ўқишиар Афғон, Эронда
Демак, Асқар Маҳкам номи ўчмайди!

Умр ўтар экан ҳар лаҳза, ҳар он,
Кўрган кечирганин сўйлар ҳар одам.
Ўз ҳолига қараб бо қадри имкон
Дунё келажагин ўйлар ҳар одам.

Ўзбек шериятин кенгдир осмони
Офтоби, юлдузи ҳамда ойи бор!
Агар бутун бўлса, дилда имони
Ҳар битта овознинг ўрни, жойи бор.

Ҳақиқат тугилар баҳс, талошларда,
Халқ борки, бўлғуси шоиру оқин.
Ҳозирги ёшлардан-қаламкашлардан
Жавохир Абдулла дилимга яқин.

Бир фикрим бор дилда қатъий, синашта
Не чоғлик тұғридиң буни билмадим.
Шоирлик ортидан шұхрат талашган
Кимсаларни сира шоир демадим!

Қисмат кимга қандай насиба берур,
Хеч кимса олдиндан айтиб беролмас
Қувғинда әрк истаб юрган зотлар ҳам
Ўзбекнинг фарзанди - бегона әмас.

Күп яхшилик күрдим инсон зотидан
Мунис ота-онам, опам, синглимдан.
Ушбу сатрларни ёзар эканман
Ўтган азизларим ўтар күнглимдан.

Кетишиді васлиға зор қилиб мени
Қанийди бир бора яна күрсайдим.
Бошимга күтариб юрсам арзирди,
Тириклар сафида улар юрсайди!

Аммо тақдир хукми шунақа экан
Ўзинг сабр бергін Қодир Аллоҳим!
Муборак онларда улар қабрини
Жаннат гулларига тұлдир илоҳим!

Яхшиям сиз борсиз яхши одамлар,
Сиз бирла ободдир синик күнгиллар.
Фам - ғусса дилемни чулғаган дамлар
Сизнинг далданғиздан дардим енгиллар.

Бугун арафадир азиз дўстларим,
Қалбингиз илоҳий нурларга тўлсин!
Келгуси муборак ҳайитга қадар
Ҳар янги кунингиз бир ҳайит бўлсин!

2013 йил 12 октябр

Изоҳлар:

Рауф Парфи, Хурийд Даврон, Усмон Азим –Ўзбекистон халқ шоирлари; Шавкат Раҳмон Ўзбекистон Маданияти ходими, миллатпарвар шоир; Аҳмад Аъзам ўзбек адаби; Асқар Маҳкам ўзбек шоири, форс тилидан “Авесто” ни таржисма қилган; Мавлон Шукурзода ўзбек зиёлиси, журналист; Давронбек Тоғсиалиев “Зиё истаган қалблар учун” интернет сайти асосчиси; Карим Баҳриев ўзбек журналисти ва шоири; Ислам Хушев “Дунё ўзбеклари” интернет газетаси асосчиси; Хосият Бекмирзаева шоира ва адабиётшунос; Жумагул Сувонова шоира ва адабиётшунос; Хосият Рустамова ўзбек шоираси; Гулбаҳор Саид Гани шоира ва адабиётшунос; Гўзал Бегим шоира ва журналист; Олима Набиева шоира ва олима; Неъмат Иброҳим ўзбек мумтоз шоири, Одил Йкром шоир, Рӯдакий мукофоти лауреати; Муҳаммадали Аҳмадий ўзбек зиёлиси, журналист; Умидбек, Муродбек, Дишиод Жамоллиддин, Марямбону, Фазлиддин ака – ижодкорлар; Сироҗиддин Фахриддин шоирнинг жисияни; Аъзам Раҳим ва Зиё Шокир ўшилик ижодкорлар; Жавоҳир Абдулла бухоролик ижодкор; Муслим Мусаллам наманганлик шоир.

ҚУШЧАГА

Ташрифингдан, митти дўстим,
Хаста дилим тоғдай ўси.
Ҳар кимнинг бор каму кўсти,
Бунга парво этмайсанми?
Ярим умрим ўтиб кетди,
Ошноларим сотиб кетди,
Менга тошлар отиб кетди,
Сен ҳам бир кун сотмайсанми?
Дўстлар қадрим билмадилар,
Назарга ҳам илмадилар.
Аҳдга вафо қилмадилар,
Сен ҳам ташлаб кетмайсанми?
Кўнглим эди меҳрга зор,
Топдим фақат ранжу озор.
Дунё экан кўхна бозор,
Дилим вайрон этмайсанми?
Давраларда юрдим, толдим,
Дўстларимдан кўнглим қолди.
Сенга дардим тўкиб солдим,
Элга достон этмайсанми?

2005 йил 2 июл

САРКОРҚИШЛОҚ АФСОНАСИ

Шоир Абдулмажид Бойхонов¹га

Регарда ҳеч киши номин эсламас
Ўтди неча ҳоким, неча раислар.
Тўй қилган эл борки – мақтаниш эмас,
Аввало Бойхонов номини эслар.

Таваллуд топди у кўхна Саркорда.
Хозирда шаҳарга айланган бу жой.
Бойхонов эл билан бирга ҳар корда
У билан давралар очади чирой.

Ватанга муҳаббат асли бошланар
Она қишлоғига бўлган меҳрдан.
«Кўхна Саркор» десам кўзи ёшланар,
Эслаб маст бўлади ширин сеҳрдан.

Бир кун гувоҳ бўлдик- кимдир қўйибди
Чимбой ариғига катта чархпалак.
Устоз ҳаяжондан кўзини юмди –
Ҳапқириб кетди-ёв кўксида юрак.

«Дўстим, биласизми, Чимбой ариғи
Ҳамон оқаётир эски жойида.
Бир ариғ бор эди Оқмачит деган.
Кунботар тарафда – қишлоқ пойида.

---

¹ Турсунзодалик марҳум шоир ва тележурналист.

Шу икки ариқнинг оралиғида
Болалигим ұтди шириң түш каби.
Қанийди қайтолсам унинг бағриға» -
Деди у- ўксиниб- қалтираб лаби.

Қадрлаганидек Ибн Сино ҳам
Күхна Бухоронинг Афшонасини.
Устоз ёзиб берди муҳаббат билан
Күхна «Саркорқишлоқ афсонаси»-ни.

2014 йил

ТУРҒУН АЛИ АСРОР¹ГА
«Узоқ йиллар бундан илгари
Келиб кетған эмиш бир карвон».
Шундан бери ҳижрон даштида
«Афсус» чекар Турғун паҳлавон.

«Қизғонарди шаббодадан» ҳам
«Орзулари бир жаҳон» эди.
«Құшни қыз»нинг асири бўлиб
«Ҳаётимсан сен менинг» дерди.

Аммо тақдир шу экан, карвон
Олиб кетмиш сулув ёрини.
Юрагида «бир жаҳон армон»,
Куйлаб юрар күнгил зорини:

«Алдаманг эй, алдамчи қизлар,
Ҳар қадамда сизни деган бор.
Ұзға юртдан сиз изламанг ёр,
Суйган қалблар чекмасин озор».

2011 йил 3 октябрь

---

¹ Турсунзодалик мархум хўжалик раҳбари, шоир.

ҚАДРДОНЛИК

Қўнгироқ қиласман: ”Алло, Сайфиддин,
Қайдасиз, Регарда ё Душанбеда?”
Гоҳо жавоб келар:”Таксида эдим,
“Чашма”да тушаман, сўнгра пиёда...”
Қўнгироқ қиласиз:”Алло, Ҳасанбой,
Вақт бўлса қадрдон кўчага келинг.
Бир яхши фикр бор, янги гоя бор,
Мен кутиб турибман, фақат шошилинг”.
Қўнгироқ қиласман:”Алло, Сайфиддин
Тинчмисиз? Кўринмай кетдингиз буткул?”
“Сал тобим йўқ эди. Яхшиман бугун.
Мен ҳозир чиқаман “Чашма”да кутинг.”
Қўнгироқ қиласиз:”Алло, Ҳасанбой,
Қайдасиз? Ишдами ва ёки уйда?”
“Қалайсиз, Сайфиддин ака, бормисиз?
Мен ҳозир хизматда-”Ширкент”да-тўйда”.
Қўнгироқ қиласман-жавоб келмайди.
Қўнгироқ қиласман такрор, дам-бадам.
Гавжум кўчаларда юриб бўлмайди-
Аммо топилмайди бир дардкаш одам!

2013 йил

ХОНАНДА ВАЛИЖОН МУСОЕВГА

Сенинг асли ярминг тожик, ярминг ўзбек,
Икки элга қадрлисан худди ўздек.
Жисмингга мос исминг бордир Вали деган,
Ярашиқли узукка жо бўлган кўздек.

2012 йил 11 марта

Ишқим күчар юлдузларга

ҰЗЛИККА ҚАЙТИШ

ОНА ЭЛИМГА

Дўпписида қўёш рамзи
Қалби қўёш она - элим.
Мадҳинг куйлаш олий қарзим
Эй қора қош она - элим.
Мозийларнинг туб-тубига
Етиб борар илдизларинг.
Фазоларда чақнаб туарар
Неча ёрқин юлдузларинг.¹
Бир ажойиб урфларинг бор
Хислатингга хислат қўшган.
Табиатнинг ўзи сенинг
Санъатингга санъат қўшган.
Беқасамда баҳор фаслин
Чиройининг акси бордир.
Хонатласу адрасларда
Камалакнинг рақси бордир.
Оқ яктагинг дарак берар
Кўксингдаги оқ юракдан.
Дўппи кийиб гоз юрганда,
Қаддинг баланд бойтерақдан.
Гар чаккангта тақиб олиб
Гулу райхон баргларини.
Пайров айтсанг унутаман
Бу дунёning дардларини.
Офтоб, ҳатто, сени суяр,
Сен оламнинг боғбонисан.

---

¹ Бугунги кунда коинотда Улугбек, Хоразмий, Ўзбекистон, Самарқанд, Беруний ва Авиценна номли сайёralар мавжуд.

Хоксор ҳамда камтаринсан
Она - замин ӯглонисан.
Мангуберди жасорати
Жасоратинг этмиш аён.
Неча улуғ алломалар
Тарихингни этмиш баён.
Амир Темур шиддатидан
Борлигингни билди жаҳон.
Мир Алишер, Мирзо Бобур
Довруғига тўлди жаҳон.
Осмон илмин кашф айлаган
Улуғбекдек ӯглонларинг.
Етти иқлим аро кезар
Достонларинг, достонларинг.
Шеъриятнинг осмонида
Мангу сўнмас Чўлпонинг бор.
Усмон Носир янглиғ жасур
Шаҳид кетган ӯглонинг бор.
Римга, ҳатто, алишмаган
Бедапоя, далаларинг.
Сенга жонин фидо этар
Муҳаммад¹дек болаларинг.
Дўпписида күёш рамзи
Қалби қўёш она - элим.
Мадҳинг куйлаш олий қарзим
Эй қора қош она - элим.
Мен ҳам сенинг фарзандингман
Болангман, жигарбандингман.
Фойиона шеърлар ёзган
Фурбатдаги дилбандингман.

2018 йил

---

¹ Муҳаммад Юсуф назарда тутилган.

ОРЗУЛАРИ ОППОҚ ЭЛИМ

Ўзбекнинг ҳовлиси кўркам бўлади,
Ўзининг жамбилу райхони билан.
Муаттар атридан кўнгил кулади,
Уйлари гўзалдир айвони билан.

Ўзбекнинг тили ҳам шакардан ширин,
Аския, ҳазили дилларга ёқар.
Катта-ю кичиги сизлар бир-бирин,
Қалбida меҳрнинг дарёси оқар.

Ўзбекнинг уйи ҳам мудом бозордир,
Бир этак ўғилу қизлари билан.
Орзулари оппоқ, ниятлари соф,
Меҳмон кутар нону тузлари билан.

Ўзбекнинг тушига жаннатлар кирап,
Эзгулик безайди хаёлларини.
Ўзбек аёллари гулларни севар,
Эрлари севади аёлларини.

2005 йил

ЖОН ТИЛИМ, ЖОНЛИ ТИЛИМ

Жон тилим, жонли тилим
Сен-ла қадрим, шоним бор.
Рухимда илохий куч,
Вужудимда жоним бор.

Жаҳон тиллари ичра
Мафтункорсан, гўзалсан.
Юрак томирларимдан
Сизиб чиққан газалсан.

Сенинг бирла тирикман,
Сенинг бирла шод дилим.
Сен туфайли буюкман,
Ўзбек тилим, ўз тилим!

2021 йил 21 октябрь

БУ ЙОРТДА

Бу юртда эркесвар бир эл яшарди,
Ҳуррият шамоли эсган онларда.
Ҳайиқмай хатарли тўсиқ, ғовлардан
Қуллик кишанларин улоқтирганди,
Қўрқмасдан қўзлари қизил ёвлардан.
Ўша интилишлар, ёруғ хаёллар,
Улуғвор максадлар, журъат, шижаат,
Наҳотки, йитдилар шамолдек тўзиб?
Ёки шум тузумнинг машъум сояси
Буюк тўлқинларни қўйдими тўсиб?
Наҳот, унут бўлди боболар ёди?
Наҳотки, тарк этди жасорат, имкон?
Наҳот, парвоз этмай синди қаноти?
Наҳот, тикланмагай номус, шараф - шон?
Наҳот, шахидларнинг доди, фарёди
Унутилиб кетди беиз, бенишон?
... Йўқ. Йўқ. Бу ғалвали, маккор даврда
Пинҳона қурашга ўтиб олган эл,
Ёвларига қарши йигаётир куч:
Эзгу гояларни ўз болалари
Онги, шуурига сингдириб буткул,
Ёвлардан беаёв олажакдир ўч!

Жасорат қайтадан тугилажакдир!

2022 йил 19 апрел

ШОИР

Чин шоир элпарвар, элсевар бўлар,
Миллат баҳти учун баҳш этар ўзни.
Бургут мисол юксак парвозни кўзлар,
Олқишлиар зулмга тик боқсан кўзни.

Унинг юрагини эгаллаб олган
Майда дунё, рўзғор ташвиши эмас,
Қайгу ҳасратидир муштипар элнинг.

Эрта-кеч хаёлан излаб юрас у
Халқни умидсизлик - қоронғулиқдан
Чароғон кунларга элтгувчи йўлни.

Унвону мартаба, темир-терсаклар
Фашини келтирас чивин пашшадек.
Тангри берганига қаноат қилиб,
Дунёда яшайди мисли подшодек.

Баъзан эҳтиросга берилиб кетиб,
Унутиб қўйса гар мулозаматни.
Одамлар, сиз ундан ранжиманг асло,
У кўп ҳам хуш кўрмас сохта ҳурматни.

Нафрат билан боқманг ўжарлигига,
Истеҳзоли кулманг ориқлигидан.
Киртайган кўзлари, тўзғиган сочи
Дарақтир дилдаги оғриқларидан.

Чорчўпга михланган Исо Масиҳдай¹
Шоир ўлими ҳам умридек гўзал.
Чунки манглайига Лавхул Маҳфузда
Шарафли бир қисмат битилмиш азал.

Шоир овозидир одамиятнинг,
Шундан юрагида “аламлар қат-қат”.²
Қутқариб бўлса гар, бу жамиятни
Шоирлар қутқариб қолажак фақат.

2022 йил 27 апрел

---

¹ чорчўпга михланган Иудани Оллоҳ Исо Масиҳ қиёфасига киритиб қўйган.

² А.Орипов сатри.

Озод бўлиб яшаш учун қалбимизда
Баъзан етмас журъатимиз, баъзан шуур.
Жумбоқларга тўла ҳаёт мактабида
Биз яшашни ўрганамиз бутун умр.

Рухимизда жилваланган илоҳий нур
Юксакларга чорлаб тураг қўнглимизни.
Лекин маккор рақибимиз шайтон қургур
Ҳар қадамда пойлаб тураг йўлимизни.

2003 йил

ШОИРЛИК

Шоирликни маддоҳлик билиб,
Қалам тутган булҳаваслар кўп.
Топган сўзни қофия қилиб,
Мадҳиялар ёзишар тўп-тўп.

Англомаслар, шоирлик асли,
Худо берган дарддир, жабрдир.
У таъмага бўлмагай таслим,
Шоир қалби улкан қабрдир.

Фақат ёниб битса ярашар,
Она юртни куйлаб қасида.
Шоир таъма либосин ташлар,
Шеъриятнинг бўсағасида.

2002 йил 6 апрел

ХАЛҚ

Гарчи шеър олами самовий ҳислар,
Илоҳий туйгулар дунёси эрур.
Менга халқ ҳақида ёзгин десалар,
Исёнли туйгулар куюлиб келур.
Халқнинг гарданига юклаб тузумни,
Тўралар юраркан кайфини суриб.
Халқининг дардидан қалби эзилиб
Шоирлар жон берар минбарда туриб¹.
Бағри кенг бу халқقا қойил қоласан,
Асло нолимайди, чиқиб майдонга.
Бир бурда нон топса қулдек суюниб,
Шукrona қиласи буюк Яздонга.
Қорни оч бўлса ҳам, кўзи тўқ мудом,
Ҳиммату саховат бобо меросдир.
Ўзи емай, ичмай йиллаб қилиб жам
Уч кунлаб тўй қилиб бериши ростдир.
Бундай буюк қалбли элдир ягона,
Буюклиги йиллаб топгандир сайқал.
Унинг меҳнатига, садоқатига,
Фақат шоирлари қўяди ҳайкал!²

2002 йил

---

¹ Ўзбекистон халқ шоири Мұҳаммад Юсуф кўзда тутилган.

² Ўзбекистон халқ ёзувчиси Тоғай Мурод кўзда тутилган.

РАУФ ПАРФИ¹ ВАФОТИГА

Бу юрт багри ғам - қайғу бори,
Кундузлари фарқ этмас тундан.
Бор эди бир дарвеш шоири,
Бугун қолди айрилиб ундан.
Етти қават ер борар захлаб,
Осмон тинмай тўкар ёшини.
Шоирини севган дараҳтлар,
Яшар мангу эгиб бошини.
Дилга жойлаб Ватан ёдини,
Озодликнинг тимсоли сўнди.
Куйлармикан элнинг дардини
Бирор шоир унингдек энди.
Шоирлик қисматдир, касб эмас,
Дард, алам бор ҳар бир ҳарфида.
Самолардан турналар, ҳатто
Видо айтар Рауф Парфига!

2005 йил 10 апрел

---

¹ Рауф Парфи Ўзбекистон халқ шоири.

ШАВКАТ РАҲМОН¹ ХОТИРАСИГА

Муқаддас айлаган Худо бу ерни,
Бу ерда улуғлар арвоҳи кезар.
Эрк қуши бойланган пўлат занжирни,
Қилич узолмаса, ўткир сўз кесар.

Зулфиқор рух билан яшадингиз, сиз,
Мудом дилга туғиб, ёруғ ниятни.
Ҳатто, сўнгги йўлга кетар экансиз,
Уйғотиб кетдингиз буюк миллатни.

2002 йил 23 январ

АСҚАР МАҲКАМ² ХОТИРАСИГА

Ваҳдат водийсими тутди ҳазин куй,
Кофарниҳон оқди сокин, беисён.
Унинг соҳилига қайтди ушбу кун,
Бағри дарё шоир – муборак инсон.

Рұҳим ором топди сўнги нафасда
Омонат вужудин берди тупрокқа.
Қутулди меҳрсиз бу тош қафасдан,
Озодликка чиқди, қовушди Ҳаққа.

2007 йил 13 марта

---

¹ Миллатпарвар ўзбек шоири.

² Тожикистонда туғилиб, Тошкентда яшаб ижод қилган ўзбек шоири.

ХАЛҚ ШОИРЛАРИГА

1

Азалдан шарафли кордир шоирга
Элнинг баҳти учун жондан кечмоқлик.
Мусулмон ўлкада ордир шоирга
Подшоҳлар соглиги учун ичмоқлик.

2

Иқболи пастлиқдир, шармандалиқдир
Элнинг ахволидан кўз юмар бўлсак.
Рост сўзни айтиш ҳам бугун мардлиқдир -
Боқийлик топармиз ҳақ йўлда ўлсак!

3

Токи эл зулмдан қутулмас экан,
Чумчуқюрак экан миллат сорлари.
Онгимизнинг қулфи очилмас экан
Ҳаққа етмас халқнинг оху зорлари.

2013 йил

ДОРНИНГ ОФОЧИ

**«Ассалому алайкум, дорнинг оғочи»
«Қунтуғмиши» достонидан.**

**«Бош ўзи не керак эрки йўқ элга?»
Рауф Парфи.**

Эй, дор, сен туфайли неча золимнинг
Шаҳидлар хунида ювилган сочи.
То золим бор экан, ситам бор экан,
Қайга ҳам борардик биз сендан қочиб:
Ассалому алайкум, дорнинг оғочи.

Туркнинг бош авлоди Абу Турк Ёғас,
Унга тегишилдирип туркларнинг тожи.
Тарих солиб турклар эркига қафас,
Уларни тариқдай ташлади сочиб:
Ассалому алайкум, дорнинг оғочи.

Кимки эрк истаюр, адолат истар,
Охири сен бўлдинг сўнгги меърожи.
Эй, дор, «Қунтуғмиш»да илк бор жаранглаб,
Барча ҳақдилларга бердинг йўл очиб:
Ассалому алайкум, дорнинг оғочи.

Токи эл, улусда бирлик йўқ экан,
Токи талош экан элнинг хирожи.
Эрксиз бошимизни этгали қурбон,
Қошингта келурмиз кўкракни очиб:
Ассалому алайкум, дорнинг оғочи.

2012 йил 4 май

ТАРИХ САБОГИ

Баъзан ӯзим билан ёлғиз қолганда,
Хаёлимдан кечар тарихий ӯйлар.
Рухий боғланишга кириб қолгандай,
Қадим аждодларим ҳикоя сўйлар.
Юргандек буюк дашт кенгликларида,
Онгим қафаслари синади қарс- қарс.
Маҳмуд Қошгарийнинг битикларидан
Келажагим учун ўрганаман дарс.
Ўқиркан қадимий боболар битган,
Тошларда акс этган туркона хатни.
Хотирам ёришиб кетади бирдан,
Ўйлайман бўлинниб кетган миллатни.
Бойкўлдан то Каспий денгизигача,
От суриб ўтгандир буюк аждодим.
Ҳиротдан бошлаб то Энасойгача
Сочилиб ётиби уларнинг ёди.
Вакт чопар ӯзгача бир шиддат билан
Тарих филдираги айланар тинмай.
Дунёга ким қутқу солмоқда бугун,
Кеча кимлигини бир ӯйлаб кўрмай.
Ҳар кимнинг бошида бир Худо бордир,
Тангри имон берсин барча дилларга.
Тарих авлодларга катта сабоқдир,
Тарих бир чироқдир улуг йўлларда.
Мозийни эсларкан ёниқ сўз билан
Ўтли сатрларни ёза бошлайман.
Зийрак нигоҳ билан, тийран кўз билан
Улуг келажакка қадам ташлайман.

2007 йил 13 январ

ЭРТАНГИ БОЛАЛАР

Эртанги болалар ўткирроқ бўлар,
Пуркувват бўлади бизга нисбатан.
Улар ўз элининг бошини силар,
Эрк билан сийлайди уларни Ватан.
Улар элни бошлар улуғ йўлларга,
Туғ қилиб ўзига буюк аҳкомни.
Шавкат Раҳмони¹ни унумас сира,
Ва севиб ўқийди Асқар Маҳкам²ни.
Муқаддас заминнинг бағрида ётган,
Авлиёлар ҳаққи Худойим қўллар.
Чунки валийларни зикр қилишни
Абдулло Зухур³дан ўрганар улар.

2004 йил

---

¹ ўзбек шоири

² ўзбек шоири

³ ўзбек шоири

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАР

Яхшидан боғ қолар, ёмонлардан доғ.
Яхшидан от қолар, ёмонлардан дод.
Ҳаётда муносиб яшаб ұтса ким,
Эл ҳам яхши дея айлар уни ёд.

Ұттиз йил халқини зир титратди у,
Ұттиз йил зулмидан улус ютди қон.
Адолат истаган бадарға бұлды,
Иймондан сўйлаган бўлди қатағон.

Ўзбекнинг шарафли ўғлонлари мўл,
Оғир лаҳзаларда халқни унутмас.
Ёмоннинг ҳаққига дуо қилмас эл,
Бўралаб сўкару номини тутмас.

2022 йил 3 январ

УЛУС АҲВОЛИ

Бунча ўртамасанг, ўзингни қийнаб,
Улус аҳволидан куйиб-ёнмасанг.
Яшасанг бўлмасми нафсингни сийлаб,
Бунча ҳам исёнкор, саркаш бўлмасанг?

Яшасанг бўлмасми сууруга тўлиб,
Ўзингча шодмону, ўзингча масрур?
Не обрў топарсан сен қалқон бўлиб,
Фақат сенда борми номус, ор, фуур?

Сен сира ишонма сўзомол халқقا,
Улар қалтис чоғда сўзидан кечар.
Кеча Алмисоқда сўз бериб Ҳаққа,
Бугун шайтон берган томок¹ни ичар.

2013 йил 27 июл

---

¹ Қозоқ тилида овқат

АХД

Сокинлик истайди рухим туну кун,
Етдиму исённи енгмоқлик вақти?
Ислоҳ этгим келди бирма-бир бугун,
Хатога қоришиб, сустлашган Аҳдим.

Бакир, чақирлардан фойда йўқ. Билдим –
Илдизи терандир заққум дараҳтин!
Шоҳи ҳам кенгайиб бормоқда илдам,
Аммо сафи сийрак бўйсунмас Аҳднинг!

Фожиа сирларин англамоқ учун
Мозийга айланган йилларга боқдим.
Аланга ўрнида бурқсириди тутун-
Чўғидан ўт олиб юракни ёқдим!

Энди ҳар лаҳзани ганимат билиб,
«Хурлик малаклари»-тоза дилларга,
Муқаддас бу чўгни жойламоқ керак
Токи шайлансинлар қутлуг йўлларга!

Токи юракларда ёнган бу оташ
Ҳеч қачон сўнмасин – шудир бош ғоя.
Токи манқуртликнинг темир қафасин
Эритиб ташлашга қилсин кифоя!

2013 йил 27 июл

ӮЗЛИККА ҚАЙТИШ

Бугун аста кийдим бобомдан қолган
Занглар «нақш» солган темир совутни.
Ертұла тұридан мұқим жой олган
Ұтдонга қайтадан қаладим үтни.

Дами үтмас бұлиб қолган қиличға
Үт билан сувда хұп обутоб бердим.
Кераксиз сочилиб ётган үк-ёйни
Эҳтиётлаб туриб бирма-бир тердим.

Йўл олдим отхонам сари оҳиста.
Пишқирган отимни силаб-сийпадим.
Эгар-жабдугини үрнатиб аста,
Отни бўшатгандим-сакраб кишинади.

Ўйноқи от айтгин, нечун кишинадинг,
Сездингми мендаги журъат-итобни?¹
Шу кеча билсанг гар қайта үқидим
Бобомнинг мероси-қутлуғ Китобни!

2013 йил 27 июл

---

¹ Итоб - қаҳру газаб.

ҰЗИМИЗГА ЯРАША

Бирлашмаймиз! Қилмишимиз ұзимизга яраша.
Шунинг учун, турмушимиз ұзимизга яраша.

Бағрикенглик қилолмадик, кечиримлик бўлолмадик,
Гина сақлаб юришимиз ұзимизга яраша.

Пода каби подабонга қолиб кетган кунимиз
«Куллук» қилиб туришимиз ұзимизга яраша.

Бўйсунмадик Ҳақ ҳукмига, хато кетди йўлимиз,
Тўгри йўлни қўришимиз ұзимизга яраша.

«Подшоҳ-Тангри соясидир» деган ҳадис бор, аммо
Бу ҳадисни билишимиз ұзимизга яраша.

Авж олмоқда кундан - кунга фитна, исён ва нифоқ
Оқибати «шўр»ишимиз ұзимизга яраша.

2013 йил 27 шол

Азалдан эрк учун курашиб ўтган
Миллатнинг жасур ва мард ўғлонлари.
Бири голиб бўлиб мақсадга етган,
Бири қувгин бўлган Бобур¹ сингари.

Мен ҳам ўз-ӯзимни савол айладим,
Хўш, бугун мен қулман кимнинг олдида?
Шунда руҳ қушимга панжара солган
Рақибларим келди қўзим олдига:

Мени сарсон айлаб, етаклаб юрган
Асли, нафсим экан биринчи душман.
Шайтони лаъиндир гиж-гижлаб турган,
Шу иккисин енгсам, мен озод қушман.

2009 йил 11 феврал

---

¹ Шоҳ ва шоир Захириддин Муҳаммад Бобур қўзда тутилган.

ИБРОҲИМБЕКНИНГ ВАТАНГА ҚАЙТИШИ

Адаб Эшмуҳаммад Донохоновга

Бир ўқ кифоядир кутулмоқ учун
Виждан азоби-ю қайғу, қирондан.
Аммо худкушлик ҳам номардлик эрур
Ватанга қайтмаслик каби Афғондан.
Аму соҳиллари алвон тус олди,
Жангда шаҳид кетган улус қонидан.
Ватан осмони ҳам қуюнга тўлди
Лақай улусининг дод-фигонидан.
Ё Тангрим, ким деган одамман энди
Ватанни хўрлаган душман олдида.
Мени деб қон тўқди неча минг одам
Қандай номим қолар халқнинг ёдида?!
Ё, Тангрим, сен ўзинг тўғри йўл кўрсат,
Ўзинг мадад бергил содик қулингга.
Ай, она элима, мени авф этгин
Нафрат билан боқма содик ўглингга.
Ай, она элима авф айла мени,
Қайтма деб гов солма менинг йўлимга.
Сенинг номусингни сақламоқ учун
Ўзимни топширгум душман қўлига.
Бир ўқ кифоядир кутулмоқ учун
Виждан азоби-ю қайғу, қирондан.
Аммо худкушлик ҳам қўрқоқлик эрур
Ватанга қайтмаслик каби Афғондан.
Ай, она элима, мени авф айла...

2012 йил

АЙТАР СҮЗИМ

Абдулҳамид Ҷўлпондан илҳомланиб

Шоир тамъа қилиб тамшаниб турса,
Фозил тилин сотиб, гердайиб юрса,
Золим ўз халқининг қонини сўрса,
Ҳақ сўзни айтганни душмандек кўрса,
Элим, файз қолмабди гул боғларингда.

Маддоҳлар шеър битса “шоҳаншоҳига”,
Парво қилмай элнинг чеккан оҳига.
Бир кун ўзи тушгай қазган чоҳига,
Золим жавоб бергай ҳар гуноҳига,
Халқим, не синов бор бу чоғларингда?

Бандага нигоҳбон ёлғиз Оллоҳдир,
Буни англамаган маддоҳ гумроҳдир.
Хоинлар шайтонга малай, ҳамроҳдир.
Элим, озод яшаш шарафли роҳдир,
Хур яша муқаддас тупроқларингда!

2019 йил

Ишқим күчар юлдузларга

УЛ АЖИБ ДАВРОНЛАР, УЛ АЖИБ ДАМЛАР

ИЛТИЖО

Хазон фасли тиним билмай ёққан ёмғирлар мисол,
Кўзларимда ўшларим шашқатордир, шашқатор.
Юрагимни дарду ғам ўртагай тун-қун эзиб,
Хаёлимни ота-онам хотираси банд этар.

Дилга ором тополмайман, келаверар бўзлагум,
Титроқ тутар совуқларга дош бермас бу танамни.
Ота-онам меҳрин қўмсаб, дийдорини излагум,
Раҳматингга олгин, Тангрим, менинг ота-онамни.

Ота-она давлат экан, қиёси йўқ бир давлат,
Афсус қадрин билмагаймиз улар тирик чогида.
Тангрим, сендан тилайдирман тириқдирман тоабад:
Сен уларга жой ато эт жаннатингнинг боғидан.

Ётган манзил, маконларин айлантир пар тўшакка,
Ҳавзи Кавсар сувидан бер, эшит менинг ноламни:
Бу дунёдан яхшиликни кўрмай кетдилар улар,
Раҳматингга олгин, Тангрим, менинг ота-онамни.

Суюкли зот шафоатин насиб айла уларга,
Ҳисоб чоги ўнг томондан бер номаи аъмолин.
Пулсиrotдан ўтган чоғда, чироғ бўлсин иймони,
Қиёматда дариг тутма, кўрсат гўзал жамолинг.

Қодир Эгам, Раҳимдирсан, Раҳмондирсан сен Ўзинг,
Кудратинг-ла яратгансан ўн саккиз минг оламни.
Гарчи ожиз бир қулингман, эшит менинг дил сўзим:
Раҳматингга олгин, Тангрим, менинг ота-онамни.

2012 йил 4 марта

“ЧҮЛИ ИРОҚ”НИ ТИНГЛАБ

Ёндириб юборар жону дилимни
Вужудимни чулгар бир ҳазин титроқ.
Ёдимга солади ҳайхот, ұлимни
Минг асрлик фарёд - “Чүли Ироқ”.

Күз олдимга келар қалбимда тошдек
Армонга айланган қадрдонларим.
Дунё қалкиб тураг күздаги ёшдек,
Нечоғлик ғанимат ушбу онларим.

Эвоҳ, арзугулик бир савобим йўқ,
Тангрим, тўзим бергин ожиз қулингга.
Умрим ўтаяпти учиб мисли ўқ,
Тангрим, ихтиёрим сенинг қўлингда.

Шаъни улуғ зотнинг карами ҳам кенг,
Қулнинг иши эса ялинмоқ фақат.
Рузи қиёматда ўзинг бандам де,
Рўзи маҳшар ўзинг айлагин шафқат.

Ёритиб юборар фикру ёдимни,
Вужудимни чулгар бир ҳазин титроқ.
Ёдимга солади ҳайхот ұлимни,
Минг асрлик фарёд – “Чүли Ироқ”.

2010 йил

ОРЗУ

Туғилсангу дунёда
Ёмонликни кўрмасанг.
Дўстинг бўлса зиёда,
Мехрга зор бўлмасанг.

Бошингда омон бўлса
Дуогўй ота-онанг.
Багринг фарзандга тўлса,
Нурга тўлса остоананг.

Чинор янглиғ ҳар маҳал
Собит турсанг иймонда.
«Бир кам дунё» деган нақл
Бўлмасайди жаҳонда.

2002 йил

ОХ, ҚАДРДОН ОНА - МАСКАНИМ

Қишлоғимга кириб бораркан,
Ховлимизга яқинлашган дам,
Мени кутиб ұлтирган каби
Туюлади меҳрибон дадам.
«Ұғлим, яхши келдингми?» -дея,
Тикилғандек күзимга оғир.
Йұл бошлайды ҳовлига қараб,
Ох, соғинчдан юрагим оғрیر.
Ұтар экан остона ошиб,
Бир нур чулгар сеҳрли, жозиб,
Ана, тахта сұри устида
Бувим кутар дастурхон ёзиб.
“Болажоним, келасан дея,
Ёпіб қўйдим сенга иссиқ нон.
Кўзларингдан бувинг ўргилсин,
Кел, бағримга босай, болажон!».
Ох, қадрдон она - масканим
Ширин хотиралар қўргони.
Ҳар гал сенинг бағрингга келсам,
Ота-онам келар қўргани.
Ховлидаги райхонзор бўйлаб
Онам ташлар оҳиста қадам.
Уфқларга тикилиб ӯйчан,
Хаёл суритиб ұлтирас дадам.

2009 йил 16 июл

УЛ АЖИБ ДАВРОНЛАР

Райхону жамбиллар, номозшомгуллар,
Ариқ бўйидаги ялпиз, сумбуллар,
Онам чиройидан ранг олган гуллар,
Отам журъатидан жон олган йиллар,
Ул ажиб давронлар, ул ажиб дамлар
Қайларда қолдилар, қайга кетдилар?
Ховли четидаги беҳи дарахти
Куриб қолганми ё мендек караҳтми?
Қани оппоқ гулга бурканган бодом?
Қани болалигим эрка ва шодон?
Ул ажиб давронлар, ул ажиб дамлар
Қайларда қолдилар, қайга кетдилар?
Қани опаларим - гулдан ҳам нозик,
Чиннидек жарангдор, шўх, шаън овози?
Қани онажоним - иссиқ нон ёниб
Отамни кутгани, дастурхон ёзиб?
Ул ажиб давронлар, ул ажиб дамлар
Қайларда қолдилар, қайга кетдилар?
Қани уй томида қизгалдоқ унган?
Шифтида қалдирғоч мудом ин қурган.
Қани ўсмирилгим? Бир қиз ишқида
Супага ағанаб хаёллар сурган?
Ул ажиб давронлар, ул ажиб дамлар
Қайларда қолдилар, қайга кетдилар?
Пахса деворларим бузилиб кетди,
Баланд чинорларим кесилиб кетди.
Жўжабирдай жонни ўстирган муnis
Ота-онам менинг дунёдан ўтди.
Ул ажиб давронлар, ул ажиб дамлар
Қайларда қолдилар, қайга кетдилар?

2017 йил

«НАМАНГАН СОФИНЧИ» ТУРКУМИДАН

МИРЗОБЕК БОБОМНИНГ АРМОНИ

Юртни босди насл – насабсиз,
Диёнатни унутган каслар.
Мени сотди қўрқоқ, иймонсиз,
Тузим ичган хоин, нокаслар.
Йўлга тушдим по-ю пиёда,
Бошим олиб кетдим мен сендан.
Молу мулкни нетгум дунёда,
Бағрингга гар сиғмасам, Ватан.
Сарҳадингдан мен кетдим йироқ,
Қўним топдим фақат шу жойда.
Қамишзорлар босган бу тупроқ,
Ватан, сенга жуда ўхшайди.
Мен ишладим, тинмай ишладим,
Айлантиридим юртни чаманга.
Узун тунлар қўрган тушларим,
Сен ҳақингда бўлди, Наманган.
Ота-онам хоки бор сенда,
Рухим сенда, гарчи бунда тан.
То қиёмат ёнгум кўйингда,
Пешонамга сиғмаган Ватан.

2001 йил

ДАВРОНБЕК БОБОМНИНГ АРМОНИ

Қора кунлар келди чинакам
Осмон узок, ер қаттиқ бўлди.
Наҳот юртда йўқ одил ҳакам
Дашти қипчоқ қабрга тўлди.
Акам, менинг мард, ботир акам
Бошинг олиб қайларга кетдинг.
Дилни тифлар бир аччиқ алам,
Қай ўлкага, манзилга етдинг?
Қайга борай бу ердан кетиб,
Укам сари бормоқ таҳлика.
Тақир чўллар, тоғлардан етиб
Топарманми мен сизни, aka?
Бу юрт нега бунчалар сабил,
Бу юрт нега гафлатда қотган?
Қайси айби учун бу халқни,
Тангрим томуғ-дўзахга отган?!

Акам, менинг мард, ботир акам
Излаб, излаб сизни топаман.
Баланд тоғлар бағрида қолиб
Ватан, сени мен яратаман.

2001 йил

ҚАМЧИБЕК БОБОМНИНГ АРМОНИ

Миллатчи деб атабсан мени нокас,
Миллатимни жондан азиз қўраман.
Бой одамнинг фарзандиман бу ҳам рост,
Шунинг учун назарим тўқ юраман.
Не истайсиз, эй кўзи оч нокаслар,
Аллоҳ севиб имон берган элимдан?
Оқ, қизилга бўлинган гофил каслар,
Қийнасанг ҳам қайтмагайман йўлимдан.
Ўз беклари бирлашмаган ўлкада
Хазон бўлди жаннатмакон боғ-роғлар.
Бўлинганин бўри еди йўлкада,
Ёпирилиб келди қўшкалла зоғлар.
Биз алдандик, сиёсатнинг макрига,
Асли оқ ит, кора ит ҳам бир бўлди.
Эрк истасанг агар халқим дунёда,
Бир ёқадан бош чиқариб юр энди.

2001 йил

НАМАНГАН СОФИНЧИ

Онам Иnobат Даврон қизига багишлайман

Наманган, қайдасан боргим келодир,
Олма, ўригингни тергим келодир.
Олма, ўригингни кўзимга суртиб,
Давру давронимни сургим келодир.

Наманган, гулларга тўлган диёрсан
Азалдан севимли бўлган диёрсан.
Бобомнинг армони менга ҳам ёрсан
Боғингдан гулларинг тергим келодир.

Наманган, сойларинг сувларга тўлди
Сув эмас сой тўла кўз ёшлар бўлди.
Юрак тўла соғинч, армонлар қолди,
Армоним дунёга ёйгим келодир.

Наманган, эврилиб нурга замонлар,
Кўркингдан яшнагай давру давронлар.
Мен ҳам ошиб бир кун тогу довонлар
Бағрингда бир умр қолгим келодир.

2001 йил

ИЗТИРОБ

Юпанч йўқдир дил тугёнига,
Жудоликдан эгилган бошим.
Мўминхўжа қабристонида,
Ётар менинг ою қуёшим.
Ҳаётимнинг юлдузи сўнган,
Осмонларим булутли, хира.
Юрагимни тилгани тилган,
Зулфиқордек кескир хотира.
Тополмайман энди сўроқлаб,
Кўзларимдан сизади ёшим.
Қизғалдоқдек бағримни доғлаб,
Ботиб кетди ою қуёшим.

2002 йил

ОНАЖОНИМ

Онаジョンим кечалари
Сизни ўйлаб ётолмасман.
Қанча кезмай құчаларни
Гардингизни тополмасман.

Хаёлимдан кетмас сира,
Сизнинг нурли нигоҳингиз.
Нетай, она, бўлолмадим,
Сўнгги йўлда ҳамроҳингиз.

Сизни йўқлаб ҳовлимизга,
Келар яқин-йирогингиз.
Уй бурчида милтирайди,
Опам ёққан чирогингиз.

Жудоликнинг даҳшатини
Англаб етдим ўтиб фурсат.
Бу дунёда ўлим экан
Тириклар-чун танҳо ҳикмат.

2001 йил

Боғбонқишлоқ хувиллаб ётар...
Күчаларда одамлар сийрак.
Йўл бўйида солланар тутлар
Бир - бирига улардир тиргак.

Бир даврлар бу кўчалардан
Чоллар қатор бўлиб ўтарди.
Кампирлар ҳам бошида тугун
Қайларгадир шошиб кетарди.

Энди эса... Мўминхўжа¹га
Мехмон бўлиб кетдилар улар.
Хизрмонанд нуроний чоллар,
Бошда тугун тутган кампирлар.

2021 йил 22 декабр

---

¹ Мозор номи.

ОНАМ ХОТИРАСИГА

Эрта баҳор. Қошингга келдим
Хас-хашакни оралаб ўтиб.
Хазон босган юрагим билан
Манзилингга келдим-ку етиб.
«Она» дейиш нақадир оғир
Совуқ, қора қабрга боқиб.
Кўзларимдан ёшларим оқар
Ўт-ўланга, бағримни ёқиб.
Тақдирнинг тор кўчаларида
Она сенсиз бўлдим оввора.
Кўзларимга дунё қоронгу
Баҳор келди, аммо, дил - пора.
Она, ҳали Богбон қирлари
Яшилликдан киймади либос.
Сайрагани йўқ күшлар ҳануз,
Гўё баҳор энди баҳт эмас.
Кўнглим ўқсиб бўзлагим келар
Уввос солиб, дардларим айтиб.
Мўъжиза юз берсайди кошки,
Кошки, Она, келсайдинг қайтиб.
Сенсиз ёлғиз қолдим мунгайиб,
Бошимни-да силамас ҳеч ким.
Ўтиб кетар бўлсан дунёдан
«Болам» дея йигламас ҳеч ким.

2012 йил 26 июл

ОНАМНИ СОГИНИБ

Қабрингизда очилибди гули райхон,
Изтиробдан күнгил қасрим эрур вайрон.
Сиз йўқ. Қисмат йўлларида кезиб сарсон,
Умрим боғин қуршаб олдин хазон, она.
Боғбон қирга яна баҳор қайтиб келди,
Қалдирғочлар қўшиғига олам тўлди.
Йўлингизга боқиб кўзим гирён бўлди,
Наҳот, энди сизни кўрмоқ армон, она.
Бир сиз билан қаро тупроқ тўярмиди?
Мен йиғласам бирор инсон куярмиди?
Мени сиздек бирор инсон суярмиди?
Пойингизга бўлай ўзим қурбон, она.
Энди менинг бошларимни силайди ким?
Саҳарларда менга оқ йўл тилайди ким?
Бир кун ўлсам «ўғлим»дея йиғлайди ким?
Сиз эдингиз бошимизга посбон, она.
Айтган билан битмас дардим, ожиз тилим,
Ҳасратларга тўлган менинг обу гилим.
Согинчлардан тилка эрур бағру дилим,
Кўз ёшимдан тўлди сою сайҳон, она.

2002 йил 20 марта

ОНАМ ТИРИК БЎЛГАНИДА

Ғам нелигин билмас эдим,
Онам тирик бўлганида.
Асло бемор бўлмас эдим,
Онам тирик бўлганида.

Қутганимиз меҳмон эди,
Ховли тўларайхон эди,
Ҳар ишда бош, сорбон эди,
Онам тирик бўлганида.

Опаларим иноқ эди,
Укаларим қувноқ эди,
Йўлларимга муштоқ эди,
Онам тирик бўлганида.

Шоир эдим, оқин эдим,
Олов эдим, чақин эдим,
Мен жаннатга яқин эдим,
Онам тирик бўлганида.

2005 йил 27 декабр

МАРСИЯ

Поччам Садриддин хотирасига

Тонг чогида келган совуқ хабардан
Қарсиллаб синди юрак дараҳтим.
Тоғлар қулаб тушди, ёрилди осмон,
Қиёмат қўпгандек бўлди гўёки.
Тилимга сўз келмас, бўғзимга йифи,
Йўлда туриб қолдим бир лаҳза караҳт.
Жигаримни тешди ғамнинг санчиғи,
Сафаринг баҳайр, эй улкан Дараҳт!

2012 йил

БОШИМГА САВДОЛАР...

Бошимга савдолар юборди Худо
Бандам етсин дея ҳаёт қадрига.
Неча азизлардан айлади жудо,
Хўрсиниб бокурман улар қабрига.
Гоҳ йўлдан адашдим, гоҳо тойилдим
Гоҳо англолмадим ҳаёт қадрини.
Гоҳ панд берди менга тўғрисўзлигим,
Гоҳ тортдим вафосиз дўст жабрини.
Аммо ҳакиқатни сўйладим доим,
Шунданми йўлларим ранжли ва пурғам.
Ёшим ўтганида тушуниб етдим
Бу нокас дунёнинг доим бири кам.
Менда на бир имкон, на сарват бисёр
Дунёнинг камини тўлдирай десам.
Шукр, алп қоматли икки укам бор -
Тобутим кўтарар бир куни ӯлсам.

2013 йил 26 октябр

ОНАМНИИ ЭСЛАБ

Бир йилки, дардимнинг чегараси йўқ,
Бир йилки, қайғудан руҳим паришон.
Бир йилки, бошимни бурғилар бир ўқ,
Бир йилки, қалбимни кемирар армон.
Аламу изтироб исканжасида
Кунларим кечади оғир бир тушдек.
Даҳшатли айрилиқ фожиасидан
Хастаман қаноти қайрилган қушдек.

Бир йилки, дардимнинг чегараси йўқ...

2003 йил 14 шул

ОНАМНИНГ АЙТГАНЛАРИ

Бизлар кўрган кунни сизлар кўрманглар,
Қирқинчи йилларда - урушдан кейин,
Оғир кунлар келди элнинг бошига,
Далада ишлардик бизлар кун бўйи.
Атала ичардик кунда бир марта,
Кимлардир шунга ҳам ҳатто зор эди.
Гарчи оч бўлсак ҳам болам, эл-юртда
Оқибат бор эди, меҳр бор эди.

2004 йил 22 сентябр

ОНА

Хижратларда юрганимда «болам» дебон
Эрта-ю кеч бизни дуо этган онам.
Умид билан бир ёстиққа бошин қуйган,
Отам билан видолашмай кетган онам.

«Мендан рози бўлиб кетсин онам» дея,
Ўз онасин бошларида тутган онам.
Ўз меҳрини аямаган ҳеч кимсадан,
Отам билан видолашмай кетган онам.

Тақдиридан нолимасдан шукр қилиб,
Тангри берган дардга сабр этган онам.
Фарзандларин ҳузурини кўролмасдан
Отам билан видолашмай кетган онам.

Отам ҳануз ғурбатларда юрар сарсон,
Уларсиз бўш, ҳувиллайди ғариб хонам.
Менинг хаста юрагимни эзар армон:
Отам билан видолашмай кетган онам.

Қодир эгам, илтижомни айла қабул,
Не дард бўлса бу дунёда тортган онам.
Онам учун шафоатхоҳ бўлсин Расул,
Отам билан видолашмай кетган онам.

2015 йил

АЙЛАНАЙИН

Маъмуржоним, кенжатойим,
Кўзларингдан айланайин.
«Дадажон» деб жаранглаган
Сўзларингдан айланайин.

Хофиз бўлсин машҳур дея,
Исминг қўйган бобожонинг.
Қуёш каби нур балқиган
Юзларингдан айланайин.

Ҳар субҳидам сен боғчага,
Мен иш сари йўл оламиз.
Остонамда сен қолдирган
Изларингдан айланайин.

Бу дунёда мендан кейин
Чирогимни ёқиб тургин.
Серфарзанд бўл, сенинг ўғил,
Қизларингдан айланайин.

2004 йил

КҮНГЛИМ ГУЛИ, КҮЗИМ НУРИ

Күнглим гули, күзим нури - фарзандларим,
Дил офтобим, қалбим қўри - фарзандларим,
фарзандларим,
фарзандларим.

Бегуборсиз фариштадек, пок виждонли, тоза хаёл,
Гирдингизда гиргиттондир эрта-ю кеч мушфик аёл.

Шу аёлдир адангизнинг кўз қувончи, дил овунчи
Борда хўп деб, йўғида ҳам бирор марта этмас савол.

Ұғил қанотли от бұлса, киз қанотли қүш демакдир,
Умр мангалик олдида бир лаҳзалик түш демакдир.

Фарзанд үсиб, элга хизмат қиласа, унинг кўрки бўлиб,
Дуо қиласа элу улус, элнинг қўнгли хуш демакдир.

Ұғил қызлар мард бұлса гар, омад кулиб боқар доим,
Бир насиҳат айтай сизга, келиб қолди гапнинг жойи:

Бошингизга қилич келиб турса ҳамки, ростни сұзланғ,
Ёлғончини сүймас азал на пайғамбар, на Худойим.

2007 йил 11- апрел

ӮҒЛИМГА НАСИҲАТ

Дунё деганлари имтиҳон эрур
Оқибат савоб ё интиқом эрур.

Умр бир лаҳазалик фано ҳаётдир,
Охират ҳақиқий абадиятдир.

Аллоҳ ризқни таъмин этгувчи Рассоқ
Ҳалолу ҳаромдан сўрайди бироқ.

Фақат унга қуллик қилмоқлик керак,
Инсонлик кадрини билмоқлик керак.

Осонмас қулликни адо этмоқлик,
Бир пирнинг этагин керак тутмоқлик.

Сабр либос бўлсин сенга ҳар доим
Фарзу суннатларни айлагин қоим.

Қалбингда имонинг бўлса мустаҳкам,
Икки дунёда сен бўламагайсан кам.

Ӯғлим шеър сўнгида бир ўтинчим бор,
Кимсага ӯзингни хор этма зинҳор.

2004 йил 20 сентябр

Ишқим күчар юлдузларга

ИШҚИМ КҮЧАР ЮЛДУЗЛАРГА

КЕЛМАДИНГ

Баҳор келди қишдан, аёздан ўтиб,
Насимлар эсдилар майин ва енгил.
Баҳор келди яна сени эслатиб,
Фақат сен келмадинг соchlари сумбул.

Қирларни қоплади яшил майсалар,
Ариқлар бўйида уйғонди ялпиз.
Сувлар тўйиб ундан олди бўсалар,
Фақат сен келмадинг соҳибжамол қиз.

Баҳор осмонига тикмоқ бўлиб дор,
Турналар олисдан келдилар омон.
Йўлингга кўз тутдим тунлари бедор.
Фақат сен келмадинг қошлари камон.

Интизор ҳовлимда гуллади бодом,
Кузатдим, гуллари кетди тўкилиб.
Мен - умид гуллари тўкилган одам,
Сенинг йўлларингга қолдим тикилиб...

2001 йил 21 марта

ТУМОР

Олисларга кетиб қолган ҳумо қушим
Сизнинг бирла учиб кетди ақлу ҳушим.
Умрлик ёр атаганим ширин тушим
Севгимизнинг чинлигини билиб қўйинг,
Чимилдиққа ундан тумор илиб қўйинг.

Минг тасаддуқ, ишққа содик қолганларга.
Жазо бордир мухаббатдан тонганларга.
Аҳд паймонлар айландиму ёлғонларга?
Севгимизнинг чинлигини билиб қўйинг,
Чимилдиққа ундан тумор илиб қўйинг.

Гарчи сизни мос кўрмади менга тақдир
Бахтим қаро бўлса ҳамки, қўнглим оқдир.
Унинг бир - ла бирга яшаб бўлинг баҳтли.
Севгимизнинг чинлигини билиб қўйинг,
Чимилдиққа ундан тумор илиб қўйинг.

2001 йил

СОФИНЧ

Кундуз тунга беланди,
Кўқда ҳилол кўринди.
Шундай гўзал оқшомда
Ёлғизлигим билинди.

Юз кўрсатди юлдузлар
Самовий гўзал қизлар.
Қаердасан, юлдузим,
Қалбим сенга йўл излар.

Оқшом шамоли елар,
Тол барглари ҳилпирав,
Софинч ўртаган бағрим
Баргдек ерга тўкилар.

2002 йил

Кезар эди кўкда ой,
Ёлғизгина ойжамол.
Деразадан бир аёл
Боқиб тураг ғамгин, лол.

Ойнинг заррин соchlари,
Чор атрофга тараплар.
Аччиқ ҳижрон ёшлари
Аёл қалбин яралар.

Тун бағрида гўзал ой
Кезар эди тўлгониб.
Йигларди ойдек аёл
Ёлғизликдан қийналиб.

2002 йил

ЎРТАНМАГИН, КУЙМАГИН КҮНГИЛ

Ўртанмагин, куймагин күнгил,
Сен тақдирнинг ҳукмига күнгил.
Кўй, бу қизга муҳаббат қўйма
Сен севгингни елларга бергин.

Ўртанмагин, куймагин күнгил,
Сен тақдирнинг ҳукмига күнгил.
Кўз ёшларинг тўкма бехуда
Ёшларингни селларга бергин.

Ўртанмагин, куймагин күнгил,
Сен тақдирнинг ҳукмига күнгил.
Гуллар узиб сочма пойига,
Сен меҳрингни гулларга бергин.

Ўртанмагин, куймагин күнгил,
Сен тақдирнинг ҳукмига күнгил.
Бу ўткинчи ёлғон дунёда
Ёлғиз Ҳаққа сен күнгил қўйгил.

2001 йил 7 ноябр

ҚИСМАТ

Хижрон ханжарлари сүякка етди,
Тақдирнинг зарблари юракка етди.
Ох урдим, оҳларим фалакка етди,
Нечун сенга менинг зорим етмайди?

Ишқинг деб қалбимдан сочдим ёғдулар,
Мақсудим бол эди, ичдим огулар.
Оқибат қуюлди ҳазин туйгулар:
“Тақдир ишқ жомини менга тутмайди”.

Хазон фаслидаман, ўтди баҳорим,
Жоннинг қасдидаман, кетди қарорим.
Дорнинг остидаман, эй гўзал ёрим,
Нечун юрагимдан доғинг кетмайди?

2002 йил

МАҲЗУН ЮРАК НИДОЛАРИ

Хомуш тортди дилнинг янгрок садолари,
Ўтди ёлғон муҳаббатнингadolari.
Энди тунлар ишқ куйининг сехри эмас,
Таралади маҳзун юрак нидолари.

Суйганларим, куйганларим тарк айлади,
Ёлғиз бошим савдоларга гарқ айлади.
Умидимнинг гулин хазон барг айлади,
Кўнгил уйим меҳмонлари – хатоларим.

Қайдан келди бу хиёнат – қора хатар
Ўртамиизда айрилиқдек савдо ётар.
Энди топган азобларим ўзим тортай,
Колмади-ку бу жонимга фидоларим.

Дерлар умр елдиримдек елиб ўтгай,
Билмам қачон бу юракнинг дарди кетгай.
Армонларим икки дунё – дунга етгай,
Тилда тошдек қотиб борар видоларим.

2002 йил

ИШОНЧ

Ишонгин баҳорлар келади,
Бир умр қолмасмиз даштларда.
Севгимиз дарахти унади,
Кўзлардин тўкилган ёшлардан.

Оташин ишқимиз тафтидан,
Хижроннинг даштлари ёнади.
Севгимиз дарахти шохига,
Биз кутган баҳт қуши қўнади.

Бу қадим бевафо дунёда
Илк бора очилар ишқ гули.
Ошиқлар қўл очар дуога,
Биз баҳтли бўламиз, севгилим.

2002 йил

Баланд учар, ҳумо қушим, етолмасман,
Багрим ёнар, сира таскин тополмасман.
Бу не савдо ҳаргиз ташлаб кетолмасман,
Наҳот, энди висолингга етолмасман.

Ўтди баҳор юракларга ишқни солган,
Дил боғимда гуллар сўлиб, ҳазон қолган.
Мен эдимми, сен эдингми ишқдан тонган,
Ўйлаб, ўйлаб ҳеч ўйимга етолмасман.

Умрим ўтиб, келса агар бир кун ўлим,
Аён бўлса, сўнг манзилга кетар йўлим.
Висолингга етмай туриб нозли гулим,
Бу дунёдан умид узиб кетолмасман.

2000 йил

УМИДИМНИНГ ҒУНЧАЛАРИ

Умидимнинг ғунчалари хазон бўлди,
Сенинг васлинг менинг учун армон бўлди.
Юрагимда бино бўлган ишқ қасрининг
Устунлари қулаб тушди, вайрон бўлди.

Энди менга бегонадир ишқ куйлари,
Дилим эзар оғир-оғир ҳис, ўйларим.
Тушларимга кириб чиқар баҳт тўйларим
Тўйлар армон, армонларим осмон бўлди.

Бошим олиб узоқларга кетгум нетай,
Қаландарлик ҳассасини қўлга тутай.
Сен баҳтли бўл, майли мен тоқ, ёлғиз ўтай,
Сенинг бирла қолиши менга гумон бўлди.

2003 йил

БОҒБОНҚИШЛОҚ ҲАҚИДА ШЕЪР

Бу ерларда ёшлигим ўтди,
Илк севгининг азобин чекиб.
Бу ерлардан гўзаллар кетди,
Юрагимга наштарлар тикиб.

Бу ерларда содик сирдошим
Кўхна чинор ўй сурар ҳануз.
Тушларига кирав, эҳтимол,
Мени ташлаб кетган ўшал қиз.

Узун тунлар тинглаганман жим,
Дурбент сойнинг ғулувларини.
Мен севгандек севолмас ҳеч ким,
Боғбонқишлоқ сулувларини.

2002 йил

Кел энди, мухаббат қуёши кулсин,
Кетсин чеҳралардан ҳижроннинг доти.
Висол баҳоридан яшнаб очилсин,
Хазондек сарғайган кўнгилнииг боғи.

Диллардан таралсин биллурий нурлар,
Олисга чекинсин ғамнинг лашкари.
Кўнгил боғларида очилган гуллар
Ҳажрингда сўлмасин, келгин, дилбарим.

2002 йил

ДАШТИ ҚИПЧОҚ СУЛУВИГА

Ҳамон юрак қўмсар орзиқиб,
Эслаганда, ҳислар авж олар.
Тунлар мени кетар оқизиб
Хотиранинг жўшқин мавжлари.

Шодон эдик ишқ баҳорида,
Гувоҳ эди серёмғир шаҳар.
Олма гулин хуш ифоридай,
Қалбимизда яшнарди баҳор.

Бу кун бизни тарк этган висол,
Бўзлар дилда ғамнинг ӯлани.
Олатовнинг тоглари мисол
Йўлларимиз кетди бўлиниб.

Туш кўраман овулларингни
Сени қўмсаб, қўзи қийигим.
Лекин ҳижрон довулларида
Фарқ бўлади умид қайигим.

2002 йил

ЁДИНГДАМИ?

Ёдингдами илк учрашувлар
Ўшал ширин висол онлари.
Яшилликка бурканган олам
Навбаҳорнинг гўзал шомлари.
Кундузлари офтоб, тунлар ой
Гувоҳ эди бизларнинг аҳдга.
Оlamларга баҳш этиб чирой
Бизлар тимсол бўлгандик баҳтга.
Самоларда сузган абрлар
Товланарди оппоқ ва мовий.
Ёгар эди майин ёмғирлар,
Шивирлашиб сирли, самовий.
Осмон узра солиб аргимчоқ
Турналар ҳам бизни қутларди.
Қалдирғочлар қадаб кўзмунчоқ
Бизга баҳтнинг қасрин тикларди.
Аммо ўтди умр баҳори
Навбаҳорнинг ёмғири янглиф.
Дилда қолди севги озори
Дилда қолди хотира-мунглиф.
Букун ғамгин боқар борлиқ ҳам
Офтоб хира, ой эса синган.
Осмондаги булутлар-кулранг,
Мовий рангин йўқотиб қўйган...

2014 йил 26 апрел

Севар эдик бир – биримизни,
Бу туйгудан эдик баҳтиёр.
Айтолмадик қалб сиримизни,
Этолмадик журъат, ихтиёр.
Қурбон этдик ўз севгимизни,
Дўсту душман раъига қараб,
Енголмадик ғуруримизни,
Севгимизни қолмадик асраб.
Ўтиб кетди қанча куз, баҳор,
Ғурур келди севгидан ғолиб.
Ҳажрингда мен чекдим кўп озор,
Аммо кулиб боқмади толе.
Тақдир одил подшоҳ экан, бас,
Афсус нечун, армонлар нечун?
Шукур дейман олаяпмиз нафас,
Шукур дейман борлигинг учун.
Қийнамайди мени ушбу кун
Бу ўткинчи дунё хаёли.
Лек қалбимда ёниқ бир учкун
Илк севгимнинг тоза тимсоли.
Шоҳ тақдирнинг хукми олдида
Мен ожизман, сен ожизасан.
Итоатгўй замин устида
Мен сожидман, сен Сожидасан.

2005 йил 10 декабр

СЕН КЕЛМАДИНГ

Ишқ-бало даштида оввора бўлдим,
Андухларга тўлди сабр соғари.
Кўнгил чаманида ғунчалар сўлди,
Аммо сен келмадинг, мени ахтариб.

Мажруҳ юрагимни анордек тилиб,
Осмоним тарқ этди, феруза ранглар.
Тунлар нола қилдим куйиб, ўртаниб,
Зухра чалиб берди: ҳазин оҳанглар.

Хижрон оташида кул бўлди таним,
Тупроққа қорилдим хазондек гариф.
Танҳо ўзинг эдинг зор-зор кутганим,
Аммо сен келмадинг, мени ахтариб.

2002 йил

Сенинг ўшал маъсум қиёфанг
Хаёлимдан кетмайди дилбар.
Сен кетдингу кўнгил уйимни
Эгаллади андуҳ ва қадар.

Севаман мен шу қизни дея
Айтолмадим онажонимга.
Ўйлабмидим ахир ўшанда,
Ўт кетишин хонумонимга.

Чорак аср ўтса ҳам, эй қиз
Хаёлимдан кетмайди ёдинг.
Самоларга ўрлайди ҳануз
Ошиқ дилнинг маҳзун фарёди.

2011 йил 13 феврал

Сен бор эдинг, мен баҳтли эдим,
Гўзал эди, борлик ҳам жуда.
Ўтказардик гўзал тунларни
То тонггача сухбат авжида.
Мовий осмон, ол рангли шафак,
Тугар эди оппоқ тонгларни.
Ҳадя этар эди қуёш ҳам
Камалакдек турфа рангларни.
Ўтиб кетди, қайтмагай энди
Гўзал тунлар, у оппоқ тонглар.
Сочларимга қирловлар инди,
Юрагимни қоплади занглар.
Кўкрагимни эзади бир ғам,
Ҳижрон тифи дилни чавақлар.
Сени эсга солар ҳали ҳам,
Мовий осмон, ол ранг шафақлар.

2011йил 15 феврал

КУЙГАН ДИЛИМ

Куйган дилим яролари асло битмас,
Юрагимдан илк севгимнинг доғи кетмас.
Осмонларга етган зорим сенга етмас,
Висолингга эрта-ю кеч зор бўламан,
Агар кўнсанг сенга содик ёр бўламан.

Кўнгил иши кимларгадир ўйин экан,
Чин севгининг савдолари қийин экан.
Аммо унинг азоблари ширин экан
Висолингга эрта-ю кеч зор бўламан,
Агар кўнсанг сенга содик ёр бўламан.

Не тиласам тилагумдир Яратгандан,
Молу дунё сўрамасман гўзал сендан,
Гарчи тақдир айро солди сени мендан,
Висолингга эрта-ю кеч зор бўламан,
Агар кўнсанг сенга содик ёр бўламан.

2002 йил 2 декабр

Биз топинган ишқи азал,
Энди менга дор бўлдими?
Мен ардоқлаб суйган гўзал,
Ўзга ёрга ёр бўлдими?
Аҳдлашгандек баҳор чоғи,
Ишқ сехридан адо бўлиб.
Ваъдалари кўкка ўрлар
«Ёр-ёр» деган садо бўлиб.
Сеп йигарди онажоним
«Келинга» деб сандик- сандик.
Куйганимдан юрагимда
Излар колди чандик-чандик.
Ё, Раб, бу не жудоликдир,
Эс-хушимдан айрилдим мен.
Бу не баҳти қароликдир,
Бахт қушимдан айрилдим мен.
Тақдир ҳукми шундай бўлса,
Ўшал ёрла яшаб кетсин.
Фақат, айтинг бевафо ёр,
Юрагимни ташлаб кетсин...
Биз топинган ишқи азал
Энди менга дор бўлдими?
Ошиқ Фойиб ишқ кўйида
Йиглаб, йиглаб зор бўлдими?!

2013 йил 12 феврал

ИШҚИМ КҮЧАР ЙОЛДУЗЛАРГА

Сенинг қадди равонингга фидо бўлсин бу кўнгил,
Фунча лабинг хандонига адо бўлсин бу кўнгил.
Висолинга хумор бўлиб, кутгум сени дилоро,
Гар келмасанг, йўлларингда гадо бўлсин бу кўнгил.

Севги деган оташ бўлиб қуидиришин билмабман,
Тушингда ҳам кўрмаганинг сўйдиришин билмабман.
Ҳаёт - мамот сабофини туйдиришин билмабман,
Ишқ йўлида майли ўздин жудо бўлсин бу кўнгил.

Кўзларингиз бунча гўзал, сеҳрлари кўп ёмон,
Сўзларингиз дилга ёқар, жозибадор ва равон.
Нигоҳингиз юрагимга тиг уради беомон,
Хуснингизга бир умрлик шайдо бўлсин бу кўнгил.

Гуноҳларим тўкилгайму қўлингиздан тутсам мен,
Вакт ўлчовин унутгайман қачон сизни кутсам мен.
Ишқим кўчар юлдузларга бу дунёдан ўтсам мен,
Сўнгги дамда “севдим” деган нидо бўлсин бу кўнгил.

2007 йил 31 марта

НАСИБА

Сени телбалардек севардим,
Аммо менга бокмадинг қиё.
"Ўлгунимча севаман" дердим
Телбалардек бўлиб маҳлиё.

Айро экан қисмат йўллари.
Айро экан бизнинг тақдирлар.
Қай одамнинг баҳтли қўллари
Бугун сени баҳт-ла тақдирлар.

Мен телбанинг хаёлим қочди
"Ё Ху!" - дедим, ўртандим ёниб.
Чин ишқ менга бағрини очди
Ва мен ичдим ишқ майин қониб.

Билгин, бир кун қиёмат келгай
Чалингуси бургулар, сурлар.
Менинг қутлуғ насибам бўлгай
"Чодирларда асралган хурлар".¹

2013 йил 25 декабр

---

¹ "Рахмон" сураси, 72-оят.

ИККИМИЗГА

Иккимизга насиб этмади,
Бир ёстиққа бош қўймоқ баҳти.
Мен севардим сени. Кутмадинг.
Азобларинг қалбимни ёқди.

Мен севардим сени. Кутмадинг.
Хаётимда порлаган дилдор.
Юрагимдан ёдинг кетмайди,
Кўзларимда ёшлар шашқатор.

Юрагимдан ёдинг кетмайди,
Азоблайди қалбимни ўртаб.
Мен севардим сени. Кутмадинг.
Умрим қолди бир жойда тўхтаб.

2002 йил

Сендан кетарканман – дил оғрир,
Дараҳтлар кузатар хұрсиниб.
Шамол изиллайди, қуяди ёмғир,
Афтода ҳолимдан ұксиниб.
Сендан кетарканман йұлаклар
Чұзилиб боради тобора.
Қайдасиз, эй ёруғ тилаклар,
Софиниб үйгелайман дил- пора.
Сендан кетарканман, севгилим,
Олдинда не кутар билмайман.
Айбимми, мен сени севганим?
Севмасдан мен яшай олмайман!
Сендан кетарканман, үйларим
Хазондек тұзгийди ҳар томон.
Бир ҳазин айрилиқ қуйлари
Қалбимни үртайди беомон.

2008 йыл 24 декабр

МУҲАББАТ КЕТМАДИ

Баҳор ўтиб кетди, ёз ўтиб кетди,
Умрим - барги хазон, куз ўтиб кетди.
Дўстлар юрагимни музлатиб кетди,
Муҳаббат кетмади, кетмади.
Юлдуз каби сўнди умидим дилдан,
Баъзан омад қуши кетганда қўлдан.
Телбадек адашдим мустақим йўлдан,
Муҳаббат кетмади, кетмади.
Бугун руҳим синик, порадир жисмим,
Бир қисмим умиддир, армон - бир қисмим.
Дилимда яшайди муборак исм,
Муҳаббат кетмади, кетмади.
Сут билан кирса не, жон билан чиқар,
Аммо ишқ савдоси йикитар, йикар.
Умрим боғларида куз чодир тикар,
Муҳаббат кетмади, кетмади.

2005 ийл 6 август

Эсимдадир оқшом чоги
Учрашгандек сой лабида.
Бирдан шаррос ёмғир ёғиб,
Яшириндик тол тагига.

Чуғур-чугур этиб қушлар
Бахтилиздан қувнар эди,
Висолингга тұймай ёмғир
Тинмаса деб үйлар эдим.

Сочларингни құлинг билан
Ушлаганча ерга бокиб,
Ширин-шакар тилинг билан
Сұзлар эдинг дилни ёқиб.

Биз севардик унугандинк
Оқшомдан сұнг келган тунни,
Хали - ҳануз құмсар юрак
Ұшал ёмғир ёқкан кунни.

2010 йил

*“Бу қун кимга айтдинг,
Кимларга айтдинг?
Баъзан одам эмас, шоирлигимни”.*
A. Маҳкам

Бу қун кимга айтдинг?
Кимларга айтдинг?
Мен сенга ишониб айтган сиримни.
Бу қун кимга айтдинг?
Кимларга айтдинг?
Танҳо сенинг учун айтган шеъримни.
Бу қун кимга айтдинг?
Кимларга айтдинг?
Дунё деб оримдан кечмаслигимни.
Бу қун кимга айтдинг?
Кимларга айтдинг?
Ҳатто, сенинг учун ичмаслигимни.
Бу қун кимга айтдинг?
Кимларга айтдинг?
Гоҳида шайтондан мағлублигимни.
Бу қун кимга айтдинг?
Кимларга айтдинг?
Айбим-бир озгина мағрурлигимни.
Бу қун кимга айтдинг?
Кимларга айтдинг?
Мен ҳам хом сут эмган бир бандалигим.
Бу қун кимга айтдинг?
Кимларга айтдинг?
Худонинг олдида шармандалигим...
Бу қун кимга айтдинг?
Кимларга айтдинг?..

2013 йил

КҮРИНМАСМУ

Саҳарда боғ аро кезсам, гули хандон күринмасму?
Сарандозин сабо ӯйнаб, юзи рахшон күринмасму?

Дилим яйрар висолидан, кўзим қувнар жамолидан,
Кетолмасдан хаёлимдан, ӯшал жонон күринмасму?

Қаро тун қўйнида порлок, мисоли моҳ эрур дилбар,
Кезиб абри фироқ ичра, топиб имкон күринмасму!?

Савол сўрсам суманлардан, сукут сақлар, сирин айтмас,
Сирин фош айламасликка этиб фармон, күринмасму?

Ҳижрон ўти дилим ўрттар, кутарга тоқатим етмас,
Менинг озурда жонимга бўлиб дармон күринмасму?

Мұхаббатни бало дерлар, чидашдан ўзга чоранг йўқ,
Магар ишқ йўлида санга қон ила жон¹ күринмасму?

2009 йил 24 марта

---

¹ Хоразмийдан.

САНАМ

Ҳар кеча ёдимга тушгай кўзлари шаҳло санам,
Боқиши жоним олиб, боз айлагай эҳё санам.

Богима ташриф этиб, лутф айласа ул моҳрӯй,
Гуллар ичра энг гўзал бўлгай ўшал раъно санам.

Неча йилки, ҳажрида овворадурман дар - бадар,
Мажнун этди васлининг умидида лайло санам.

Ул менинг жоним, жаҳоним, ул ягона матлабим,
То абад бўлса у ёлғиз кўнглима ошно санам.

Орзуинг субҳ янглиф пок бўлса, Фойибо,
Тангридан нажот етиб, бўлгай яна шайдо санам.

2009 йил 24 марта

ОШИҚОНА

Ошиқлик ҳам бу дунёда неъмат экан, севгилим,
Ҳаёт ӯзи тўқилмаган ҳикмат экан, севгилим.
Иккимизга ишқ савдоси қисмат экан, севгилим,
Куйдиради хонумоним, ёндиради бешафқат,
Энди билсам хилқат аро ҳилқат экан муҳаббат.

Кўнглим яйрар нозик ниҳол белингиздан қучсам мен,
Ишқ боғидан гул дасталаб бошингиздан сочсам мен.
Эҳ қанийди, сизнинг бирла самоларга учсам мен,
Куйдиради хонумоним, ёндиради бешафқат,
Энди билсам хилқат аро ҳилқат экан муҳаббат.

Сизни севиб, учратмасам, билмам жоним, нетардим,
Бахт нелигин англолмасдан, армон билан ўтардим.
Сиз борсизки сиз туфайли ишқ жомини кўтардим,
Куйдиради хонумоним, ёндиради бешафқат,
Энди билсам хилқат аро ҳилқат экан муҳаббат.

САДОҚАТ

*Нурли - нурли нурга тұлған бир хаёл бұл!
Мұхаммад Ражаб*

Тугилгандан: «Болам», - дея аллалаган,
Хам оқ ювиб, ҳам оқ тараб әркалаган.
Эрта-ю кеч атрофимда парвонадек,
Камолимни орзу қилиб күн санаган-
Онам каби менинг ёруғ хаёлим бұл,
Гұзал ёрим, садоқатли аёлим бұл!

Шодлигимдан дили яйраб қувонганим,
Фамли кунда: «Онам» - дея сүянганим.
Бемор бұлсам бошим узра күз ёш тұкиб,
Яратгандан шифо тилаб куйинганим-
Онам каби менинг ёруғ хаёлим бұл,
Гұзал ёрим, садоқатли аёлим бұл!

2015 йил

СЕН РАҚСГА ТУШАРДИНГ

Сен рақсга тушардинг-гўзал вужудинг
Кўз-кўз қилган каби ноз-ла тўлғониб.
Мен эса, ўзимни йўқотиб қўйиб,
Қарашга қўрқардим уятдан ёниб.

Сен рақсга тушардинг, гўё қалбингда
Ишқ ўти қайтадан оловланганди...
Менчи ўриндиқда хижолат чекиб
Ўтира олмасдан каловланардим.

Сен рақсга тушардинг, шод эдинг фоят,
Йиллар сени сира ўзгартирмабди.
Мен эса ...маҳлиё бўлиб, ниҳоят -
Сени яна қаттиқ севгим келяпти!

2015 йил

Бошим узра ғам элак элар
Тўғри чиқди гумону ваҳмим.
Менга сенинг раҳминг келмади,
Ортиб борар юракнинг заҳми.

Тун ранг олган қоп-қора сочинг
Тўлқинлари мавжли-мавжлидир.
Мижгонларинг фитналаридан
Дил түфёни авжли-авжлидир.

Хумор-хумор кўзларинг сирли.
Жодулади мени кўп ёмон.
Ё шароб бер менга, ё оғу,
Курбон этай ўзни батамом.
Бошим узра ғам элак элар...

ТОЖИК ШЕЪРИЯТИДАН ТАРЖИМАЛАР

*Mирзо Турсунзода
Тожикистон Қаҳрамони
(1911-1977)*

ШОИРГА

Шоирим, топсанг ёнишдан гар хабар,
Айлама ёнган оловдан сен ҳазар.
Ёнмоқликтан яралгуси оҳан¹ ҳам,
Бир учқундан тараалгуси гулхан ҳам.
Пурҳарорат бўлмаса гар офтоб,
Дунё бўлар эрди совуқдан хароб.
Бехарорат бўлса ул тош, дил эмас,
Дил очар ва пурсафо манзил эмас.
Бехарорат ҳеч не ўсиб унмагай,
Мисли гул яшнаб, очилиб турмагай.
Бехарорат лабда кулгу бўлмагай,
Маъшаладек юзда ханда урмагай.
Шоиро, бўлма ёнишдан сен малол,
Бул азобни дўст тутгайдир висол.
Ёнмасанг бунёд этиш мушкул бўлур,
Ёрга ҳам кўнгил тутиш мушкул бўлур.
Шеър жўш урмоги шарт фавворадай,
Қалб қўрида мисли оташпорадай.
Бош уриб дилдан туташгай дил томон,
Юмшатиб тош дилни айлар меҳрибон.
Ёр билгай куймагу ёнмок надир,
Ҳам вафо сабофини олмоқ надир.
Шоирим, топсанг ёнишдан гар хабар,
Айлама ёнган оловдан сен ҳазар.

---

¹ Темир

**Лойик Шерали
Тоҷикистон Ҳалқ шоири
(1941-2000)**

СЕН БЎЛМАСАНГ

Сен бўлмасанг хаёлимда
Ғазал айтмагай дарёлар.
Тириклик ҳам бўлур нурсиз,
Шоирсиз қолгай дунёлар.

Сен бўлмасанг хаёлимда
Мұҳаббат ҳам қолар ёлғиз.
Кўзларингнинг оловидан
Сўниб хор бўлгай у, афсус.

Сен бўлмасанг хаёлимда
Шеърларим ҳам бўлур барбод.
Менинг озурда бу жоним
Ёлғизлиқдан чекар фарёд.

ЗАРАФШОНЛИК ДИЛДОРГА

Кўзларингнинг қаърида
Куйдиргувчи олов бор.
Суғдлардан мерос қадим
Олов каби бетакрор.
Куйдирдинг мени зор-зор,
Эй зарафшонлик дилдор.

Кўзларинг оловидан
Ёноқларинг гулгундир.
Хижронингда ўртаниб,
Жигару бағрим хундир.
Дардим билурмисан ёр,
Эй зарафшонлик дилдор.

Ишқинг довулларида
Сарсон бўлиб юргайман.
Бир кун хоки пойингга
Бошим қўйиб ўлгайман.
Эй зарафшонлик дилдор,
Эй зарафшонлик дилдор.

*Гулназар
Тоҷикистон Ҳалқ шоири
(1945-2020)*

ШЕЪРИМ МЕНИНГ ИСЁН ЭРУР...

То мухаббат Вахшонзамин аёлидек сарсон экан,
Шеърим менинг исён эрур.
Токи аёл бешигида ажал юзи хандон экан,
Шеърим менинг гирён эрур.
Рӯдакийнинг кӯзлариdek гулзордаги ғунчалар,
Зулмат аро яксон экан,
Токи афғон шамоллари оғатгари бӯстон экан,
Шеърим менинг тӯфон эрур.
Юрт тупроғи обод, аммо, қардош элнинг
Бағрида юз фарёд экан,
То қўшнимиз соясининг жойи бизнинг майдон экан,
Шеърим менинг нолон эрур.
Токи гӯдак қўлларидан қалам шавқи кетар экан,
Дилга ҳасрат етар экан,
Токи сўзнинг иморати омонату ларзон экан,
Шеърим менинг вайрон эрур.
Токи дили қон Амудек гоҳ паришон,
Гоҳо бўлиб мен пушаймон,
Дил қаърида фифонларим пинҳон экан,
Шеърим менинг зиндан эрур.
Тоҷикистон – она - юртим, менга тоза иймон экан,
Жоним ичра бир жон экан,
Токи Ҳӯжанд, Ҳатлон, Раштон аро сарсон экан,
Шеърим менинг урён эрур...

*Гулрухсор
Тоҷикистон Ҳалқ шоири*

МУҲАББАТ

Билганингдек ўзинг мени, ўшалдирман, ўшалдирман,
Ошиги бекарор ўзим, гўзалдирман, гўзалдирман.
Ҳамон хумордир кўзларим, ҳамон анордир юзларим,
Бамисоли Самандар қуш, гоҳ учқун, гоҳ оловдирман.
На шамшири фисқу фасод, на-да занжири бул қисмат,
Тўсолмайди йўлларимни, менинг йўлим сен - муҳаббат!
Эй муҳаббат, эй муҳаббат, азоблайсан мени фақат,
Дил уйимда қайгуларим китоб янглиғ бўлди қат-қат.
Эй муҳаббат, эй муҳаббат, бу оламда йўқдир мендек
Бирор ошиқ, бирор гадо!
Эй муҳаббат, эй муҳаббат, бу оламда йўқдир сендеқ
Бирор паноҳ, бирор Худо!

КЕТДИ МУҲАББАТ

Муҳаббатсиз қандай яшамоқ мумкин,
Бутунлай унутиб, унутилмасдан.
Қандай яшаш мумкин лабда табассум,
Ишқдан кечиб, ортга қайтмасдан?
Фақатгина севги, фақат у қодир
Бизга тўғри йўлни кўрсатмоқликка.
Яшашга чорлар у, ўлимга чорлар,
Чорлагай қайтадан тирилмоқликка.
Ботқоқ ичра қолган балиқлар янглиғ
Тоғлар дарёсини қўмсаб, соғиниб,
Маҳқуммиз севмаган ёрла яшашга,
Ўзни алдаб, дилдан куйиб, овуниб.
Биллур ишқнинг пўлат дарвозасини
Тақиллатиб ноумид, ночор,
Қандай ўз-ўзингдан қочмоқлик мумкин,
Ўзлигингни унутмай такрор.
Ўз айбингла тушган дўзахда
Жаннатдан ёр келишин кутиб,
Ишқ дарахтин кесиб ташлашга
Куч топмасдан фигонинг чиқиб,
Адо бўлиб ишқнинг ўтида
Қандай ўлмай қолишлик мумкин?
...Кетди севги, қолди дард, оғриқ,
Севгисизлик дилни кемирар.
Энди ўзим яшайман танҳо
Ёлғизликнинг заҳрин симириб.

Ишқим күчар юлдузларга

*Низом Қосим,
Тоҷикистон Ҳалқ шоири*

Ватаним!
Тӯрт томонинг мен учун қибла эрур!
Ўзинг айт,
Қайси томонингга қараб
Сажда қиласай?

Мен ҳар оч кимсадан нон қарздорман,
Ҳар битта қушчадан дон қарздорман.
Барчадан озми - кўп қарздорман, вале,
Гулим, сендан танҳо жон қарздорман!

ЖАНГАЛДА

Тириклик гўзал жангол эди,
Ундан тез ўтиб кетдик.
Ундан тез ўтиб кетдигу, пушаймон бўлдик:
Кошки, дараҳтлар сингари унда
Умрбод илдиз отсайдик.

Умр бўйи сендан олдин қаламинг юрарди.
Энди эса, қўлингдаги асо
Қаламингдек сендан олдин одимлаб борар.

ГАДО

...Тонгги нони офтобдир,
Шомдаги нони моҳтоб.
Нон қиссаси эса, юзта китоб бўлажак.

МУҚАДДАС ӮЛКАМ

Бенишон замонлардан етиб келган нишоним,
Зулматли замонлардан ўтиб келган давроним.
Замона аччиини тортган тотли забоним,
Жаҳон ичра эрурсан ўзинг танҳо жаҳоним!

Эй саодатли юртим, эй сен муқаддас Ӯлкам,
Сувинг дилим сафоси, тупроғинг жонга малҳам!

Давлатимиз лочини, юксакда парвозинг бор,
Қисматимиз бир эрур, дилингда азминг бисёр,
Тогинг ганжлар конидир, руҳинг панд-ҳикматга ёр,
Бугунинг дилородир, эртанг дилимга мадор!

Эй саодатли юртим, эй сен муқаддас Ӯлкам,
Сувинг дилим сафоси, тупроғинг жонга малҳам!

Бахтимизга озодсан, озодлигинг муборак,
Жону дилим шодлиги, дилшодлигинг муборак,
Талошларинг шириндир, фарҳодлигинг муборак,
Келажак бунёдкори, ободлигинг муборак!

Эй саодатли юртим, эй сен муқаддас Ӯлкам,
Сувинг дилим сафоси, тупроғинг жонга малҳам!

*Рахмат Назрий
Тоҷикистон Ҳалқ шоири*

ОНА, МЕНИ КЕЧИРГИН

Бехабарман ҳолингдан
Она, мени кечиргин.
Ёрдамчинг йўқ ёнингда
Она, мени кечиргин.
Орзу ҳавас ортидан
Кетдим сендан олислаб,
Кексалик айёмингда
Она, мени кечиргин.
Осмондаги ой каби
Қўзингга уйқу келмас.
Тунлар ёлғиз онингда
Она, мени кечиргин.
Барчамиздан сен жудо,
Ёлғиз ёрингдир Худо.
Бошим фидо пойингга
Она, мени кечиргин.
Хаёлимда ҳар куни
Қошингта мен борарман.
Шукр дейман борингга
Она, мени кечиргин.

ДИЙДОР СОФИНЧИ
(Эркин таржима)

Бу кеча сен учун
Яшамоқ истайман,
Майли осмонлардан
ёмғир ўрнига
Ёғсин армонлар!
Кўқдаги ҳилолдан
сенинг ҳаққингга
Дуо сўрайман,
Майли сиримизни
Билсин осмонлар!
Бу кеча, кузакнинг шамолларида
Кўзларинг оловин кўрмоқ истайман.
Гарчи қаламимдан тўқилди ғамлар,
Йиллаб кўзларимдан кетмади намлар,
Вужудимда қолган сабримни жамлаб
Дилим хотиридан вафо излайман!
Истайман, ҳажринг оловида тобланган
Ишқим олови
Сени куйдирсин.
Токи, сен ҳис қилгин
Изтиробларим,
Чеккан азобларим,
Ғам-ғуссаларим.
Бу кеч сен мен бўлгин,
Мен-чи сен бўлай.
Розиман, хижрон қийноғида
Тил тортмай ўлай.
Дилларимиз доғdir иккимизнинг ҳам.
Ишқинг - менинг жазоим,
Ишқим - сенинг сазоинг бўлди севгилим!

Ишқим күчар юлдузларга

Ато Мирхонса

РОСТЛИК ТАРОЗИСИ
(Устод Лойикнинг жанозасидан сўнг)

Зарафшондан сўз зарларин олиб келиб,
Ошиқларнинг бошларидан сочди Лойик.
Улуг форсий тилимизни улуғлади,
Рӯдакийдек сирларини очди Лойик.

Ким эди у Лойик, ўйлайлик:
У галаён, исён шоири,
Ишқ шоири, риндлар шоири.
Дард шоири, дармон шоири,
Ёниб ўтди вулқон шоири.

Содикларга ошиқликни ўргатди у,
Ошиқларга содикликни ўргатди у.
Шоирларга лойиқликни ўргатди у,
Лойиқларга шоирликни ўргатди у.

Гарчи бизга талабчан ва мулойим эди,
Химча билан савалашда “азойим” эди.
Хушимизни бошимизга келтирарди,
Эй дареғо, тўғрилиқда қойим эди.

... Ростлик ва маҳорат тарозусида
Энди шеъримизни ким баҳолайди?
Тўгри ёзсан қувониб дилдан,
Хатомизни ким тўғрилайди?
Ноҳақларга қараб ҳақ сўзни
Энди айтинг ким сўзлар бу дам?
Бу маънисиз дунёда энди,
Янги маъно кашф этар ким ҳам?

Ҳидоятуллоҳ Раҳмоний

БЕДОРМАН, ЭЙ ДҮСТ

Тунлар ёдинг ила бедорман, эй дүст,
Ёдингсиз дунёда мен хорман, эй дүст.
Жон жонимга сингиб кетгансан ӯзинг,
Ҳар лаҳза сен бирла мен борман, эй дүст.
Хаёлимда кечар неча андишам,
Ишқингда ҳамиша иқрорман, эй дүст.
Қўлинг ӯпид, тавоғ айлайман десам
Вале ожиз ҳамда noctorman, эй дүст.
Ӯзингдан ӯзгага хор этма ҳаргиз,
Ишқингда туну кун мен зорман, эй дүст.
Гарчи жаннат бизга ошно эмасдир,
Зикрингда ҳамиша такрорман, эй дүст.
Раҳмонийдек панд эшиитгач Волийдан,
Танҳо сенинг ӯзингга ёрман, эй дүст.

Ишқим кўчар юлдузларга

Акбар Абдулло

ДИЛ САВДОСИ

Илк баҳтим тарқ айлади,
Орзуга тӯла дилим.
Илк баҳтим тарқ айлади,
Ишқингга тӯла дилим.

Турфа гуллари ила
Умрим баҳори ўтди.
Азиз жон баҳосида
Дилнинг хумори кетди.

Кўзимдан нурлар қочди
Унда қолди нигоҳинг.
Баҳтинг гул атрин сочди,
Баҳтим жигарим охи.

Қолди ишқу умидим
Бу жоним дунёсида.
Лек сенинг меҳринг яшар
Жонимнинг савдосида.

БАРГ

Дараҳт шоҳидаги танҳо тиллабарг
Шамол таъсирида ялтирас эди.
Билганим шу онда менинг вужудим
Танҳо тилла баргдек қалтирас эди.
Хазон ўз ҳукмини ўқиди шу он,
Барг узилиб тушди шоҳидан бутқул.
Гўё нокасларнинг найрангларидан
Ерга йиқилгандек титрадим бир зум.

Волий

САЛОМ БЎЛСИН

Ул дўсти меҳрибонга, биздан салом бўлсин,
Ул хуршиди осмонга, биздан салом бўлсин.
Бир зарра хок бўлсайдик, кошки пок бўлсайдик,
Поки икки жаҳонга, биздан салом бўлсин.
Йўлин йўқотганлармиз, гуноҳга ботганлармиз,
Мадад бергувчи жонга, биздан салом бўлсин.
Бизлар аҳли кибрмиз, дард қошида ожизмиз,
Кечиргувчи Раҳмонга, биздан салом бўлсин.
Гул каби очилмасдан, келди ҳазон фаслимиз,
Ул қўли гул боғбонга, биздан салом бўлсин.
Ҳўл-қуругимиз кетди, не қилган бўлсак ўтди,
Ўшал мушфик Язданга, биздан салом бўлсин.
Волий, биз Дўст ёдида қаноти синган қушмиз,
Бизни яратган жонга, биздан салом бўлсин.

Нуқра Суннатниё

ЁР ДЕДИНГ

Ёр дединг, ёр қани?
Барчадин бедор қани?
Нозил бўлган «Мен» қани?
Кўрсатгил такрор қани?
Зоримиз эшиитмаса
Иккимизнинг зор қани?
Асли барчага аён
Пардали ул ёр қани?
Кўп кездим хазон ичра
Булбули гулзор қани?
Фунча каби очилган
Рози дили хор қани?
Девор устида унган
Лоладек гулёр қани?
Вужудим ичра пинҳон
Ойнаи ёр қани?
Чехрам гулдек гўзалдир,
Ошиғи рухсор қани?
Ёр дейсан, ёр қани?
Зорим ўзинг, зор қани?

СЕН ТУРГАН ГҮШАДА

Сен турган гүшада жумла ёрондир,
Бахтинг-да очилган гулдек хандондир.
Мен турган гүшада эса ёлғизлик,
Бофимда топганим йиги, фифондир.

Сен турган гүшада гулоб ичарлар,
Шаъннингни улуглаб шароб ичарлар.
Мен турган гүшада ҳоким ҳароблик,
Дилимнинг қонини чун об,¹ ичарлар.

Сен турган гүшада тинчлик, ҳаловат,
Рухинг дилинг бирла айлар мулогат.
Мен турган гүшада ақлиму дилим
Муроса этолмай ўртагай факат.

Сен турган гүшада базм, дилбарим,
Рухинг баланд, солсам разм, дилбарим.
Мен турган гүшада юзларим сариқ,
Ҳасрат ёшларимдан ҳўлдир дафтарим.

---

¹ Об - тоҷикча сув.

Мұхаммадали Ажсамий

ҚАЙТИШ

Келаяпман
Асотирлар жангалидан
Яшил ва баҳайбат бир дараҳт мисол.
Япроқларим ғарип қүшлар құшиғин қуйлар.
Хақ зикрини илдизларимла
Сингдираман тупроқ бағриға.
Илтимос, болталарни улоқтириңгда
Ишқ дарсига марҳамат қилинг!

АЁЛ

Сурат... Аёл қиёфасида
Хүсннинг ниҳояси йўқ...
Магар, унинг қўллари...
То меҳрибон экан бу қўллар
Аёл мангу ёшдир!

ЯПРОҚҚА ТАЪЗИЯ

Сўзларим микдори шунчалик
Бир дараҳт ўлимни учун
Япроққа таъзия ёзаман...

САРГАРДОН

Кеча Кўзларингнинг тубида
Не бўлса меники эди.
Бугун, Қўлларингнинг шахрида
Саргардонман!

Аҳлиддин Ҳисорий

ИЛМ ВОЖИБ ЭРУР

Илм вожиб бўлди, аҳли замонга,
Ёшми у ё қари, ҳар битта жонга.
Олимга шоирлик вожибмас, аммо
Олимлик вожибдир ҳар бир шоирга.

ИЗЛАБ ӮТДИМ

Орзуларга тўла дилни нима қилай,
Мудом яrim бу кўнгилни нима қилай?
Тирикликнинг талотумли тўфонида
Излаб ӯтдим, танҳо Гулни нима қилай?

Эмомали Мирзоев

ШОИР ВА РАССОМ

Бор эди шоир жуда сарватли:
Қасру боғли, беҳисоб давлатли.
Тузди у ўз шеърларидан бўстон.
Бўлсин дея номим эл ичра достон.
Нашр қилмоқ истади у бир китоб,
Рассом топиб айлади унга хитоб:
«Нақшу ороиш бергин сен чунон,
Токим бўлай эл аро олинишон».
Гўзал эди китобнинг ҳар сурати,
Оlamни тутди китоб шухрати.
Аммо «Рассом ким?» дея ахли жаҳон
Шўришу гавфо қилар эрди чунон.
Нақшлар эл кўнглини масрур айлади.
Ҳамда рассомни машҳур айлади.
Аммо шоир меҳнатидир бенишон,
Кимса сўрмас номини мутлоқ, ишон!
Кимки енгил обрў топмоқдир иши,
Унга ибрат эрур шоир қилмиши.

ДИЛ ВУЛҚОНИ

Дил оташи - вулқондан кучли
Гарчи қўзга ташланмаса ҳам.
У портласа, тутгай оламни
Ўчирмоққа юзта одам кам.

ҲИСОР ВОДИЙСИДА ЯШАБ ҮТГАН АЛЛОМАЛАР ИЖОДИДАН

*Муҳаммадюсуп Маюсий
(1871-1967)*

МАҲБУБИМСАН, Ё АЛЛОҲ!

Йўқлиқдан пайдо қилган,
Иймонни ато қилган,
Ишқида гадо қилган,
Маҳбубимсан, ё Аллоҳ!
Эдим бир хамиртуруш,
Ато эттинг ақлу ҳуш,
Дединг: - «Оби тақво нӯш»¹
Матлубимсан, ё Аллоҳ!
Аслим эди обу гил,
Бердинг қулоқ, кўз ҳам дил,
Қошингда мен қўп хижил,
Маҳбубимсан, ё Аллоҳ!
Айладинг Қуръон ато,
Ул Аҳмади Мустафо,
Бўлди бизга раҳнамо
Маҳбубимсан, ё Аллоҳ!
Юбориб Жаброилни
Айирдинг ҳақ, ботилни.
Поклагувчу кўнгилни
Каломимсан, ё Аллоҳ!
Қуръон билан айтиб роз,
Этдинг бизни сарафroz.

---

¹ Оби тақво тожикчадан «Тақво сувин ич».

Шодлигимиз қил дароз,¹
Маҳбубимсан, ё Аллоҳ!
Эй Раҳиму эй Раҳмон,
Эй Худованди Қуръон,
Эй Раҳнамои инсон
Матлубимсан, ё Аллоҳ!
Еру қўкни яратган,
Қуёшдан нур таратган,
Бизларни азиз этган,
Маҳбубимсан, ё Аллоҳ!
Субҳонимсан эй, Раҳмон,
Қилдинг бизни мусулмон,
Зикринг тилимда ҳар он,
Матлубимсан, ё Аллоҳ!
Субҳонимсан эй Раҳим,
Ўзинг - танҳо илоҳим.
Сенсан ёлғиз паноҳим,
Маҳбубимсан ё Аллоҳ!

---

¹ Дароз – тож. “узун”. “Қил дароз” – узайтири маъносида.

РУС ШЕЪРИЯТИДАН ТАРЖИМАЛАР

*Иван Алексеевич Бунин
(1870-1953)*

МОВИЙ КҮЗЛАРГА

Ұзимни сезаман жуда баҳтиёр,
Мовий күзларингга күзим тушган кун.
Севги учқунлари чараклар унда
Мовий осмон каби тиниқ ва дуркун.

Ұзимни сезаман ғамгин ва хомуш
Күзларингни мендан олиб қочган кун.
Барибир сен мени севасан, жоним,
Айтгил, мухаббатни яширмоқ нечун?

Қалбим мунавардир ҳар вақт, ҳар доим,
Ёнимда бўлсанг гар, қалам қошлигим.
Азизим, ҳеч қачон завол топмасин
Сенинг гўзаллигинг, қувноқ ёшлигинг.

ГАДО

Шудрингларга чўмилган боғда
Инларида ухлайди қушлар.
Шукрона айт, юлдузлар кетиб,
Олмон томон қизара бошлар.

Эй гадо, кел, кўзангни қўйиб,
Тол тагида бир пас олгин тин.
Сўнгра отлан шарафли йўлга,
Сени кутар олдда улуг кун.

ҚОНУН

Аллоҳга ҳамд бўлсин аввало!
Бандаларга юбориб китоб,
Деди: Қилинг ваъдага вафо,
Қонунларни ўрганинг шу тоб.

Қабул қилгач бу қонунларни,
Чин қўнгилдан сиз амал қилинг.
Ким илмига амал қилмаса,
«Юк ортилган эшак», деб билинг.

КАЪБАНИНГ ҚОРА ТОШИ

Қимматбаҳо нодир тош эди,
Биллур каби тоза ва шаффоф.
Худди жаннат гулидек нафис,
Тоғ қоридек оппоқ ҳамда соф.

Рух Жаброил Иброҳим учун
Келтирганди тогу тошлардан.
Қўриқлади неча даҳолар
Гўзал тошни сангтарошлардан.

Йиллар ўтди, қўпайиб борди
Зиёратга келувчилар ҳам.
Тилларида тавба, тазарру,
Дилида ғам, қўзларида нам.

Аллоҳ, Аллоҳ, оппоқ эди у,
Қорайтирди уни ҳасрат, ғам.

**Валентин Митрофанович Сидоров
(1932-2009)**

ҰКИНЧ

Қанча яқин бұлсак, шунча йироқмиз,
Тақдир устимиздан күлди беомон.
Менинг хатларимни асраб құясан,
Аммо хат ёзмайсан, жонгинам, ҳамон.

Бизга ҳамма нарса халақит берар,
Йұллар, йиллар ҳамда үз ташвишимиз.
Яшаймиз бир умр андиша билан,
Үттиздан ошибди бугун ёшимиз.

Бизнинг қисматимиз аччиқ ва ғамли,
Васлингни соғиниб яшайман ҳануз.
Ҳар гал учрашувга энтикиб бориб,
Уйимга қайтаман үқиниб ёлғиз.

РАШК

Ишонмасман рашкисиз муҳаббат
Бўлмас, бўлса-номига факат.
Бўлмагандек булатсиз осмон,
Ер теп-текис бўлмас ҳеч қачон.

Фалаёнсиз бўлмагай денгиз,
Шодлик ғамсиз юрмагай ёлғиз.
Эҳтиrossиз севги туйгуси
Ётдир менга-гапнинг тўғриси.

Севаманми демак, рашк қилгум
«Рашк-севгининг устуни» дегум!
Рашк қиласман масофаларга,
Хижрон, фироқ ва жафоларга.

Рашк қиласман дўст, танишлардан,
Бегоналар-нотанишлардан.
Севиб топдим, бу дунё аро
Мудом қўрқиб юришдек жазо!

Сенинг билан жазоланаман
Эртаю кеч рашқдан ёнаман!
Хиёнатга ишонгим келмас,
Аммо унга ишонмай бўлмас.

Ягонадир ўтинчим, розим-
Қайда бўлсанг ҳамки орtingдан
Таъқиб этар сени овозим:
Мени се-е-е-в!!!

ХОЛАТ

Кўзларимга қарай олмайсан
Айрилиқнинг юки оғирдир.
Кўзларингга қарай олмайман
Бардош етмас, бардош-сағирдир.

Бизлар қолдик ночор, нотайин
Тарк этгандек танамизни жон.
Бирга қолмоқ қийиндир, қийин
Айри яшаш эса ноимкон!

Юракдаги дил дардимизни
Ҳеч кимсага айта олмасмиз.
Биз ҳаммадан яқинмиз, аммо
Ажраляпмиз-бирга қолмасмиз.

Лоқайдлик-ла ўйнашар экан
Айрилиқнинг залворли они-
Иккимиз ҳам ӯзгаларнимас,
Ўзимизни йўқотдик, жоним.

ДАРХТ, ҚУШ, ОДАМ

Дарахт, қуш ва одам.
Ҳаммаси аввалгидек.
Қуш ўша қуш,
Одам ҳам ўша.
Тепаликда ўлтирар экан,
Кўриб турар дарахтнинг
Кўкка интилганини.
Чанг босган шохларин силкиб,
Кўкка кўтарила бошлади дарахт.
Ана ердан узилди, ҳатто,
Кириб кетди булут қаърига.
Тошиб кетди дарё қўрқувдан,
Ёпиб олди қуш кўзларини.
Одам эса, ҳеч ажабланмас
У кўнишиб қолган барига.

**Аполлон Николаевич Майков
(1821-1897)**

ФАРИШТА ВА ШАЙТОН

Инсон учун мудом баҳсда
Икки қудратли тараф.
Бири Оллоҳ фариштаси,
Бири Иблис бешараф.

Зафар учун давом этар
Ҳаёт- мамот кураши.
Қайси йўлни танлар инсон,
Кетмасмикан адашиб?

Нур фаришта одам учун
Саждага ҳам тайёрдир.
Магрур шайтон эса гўзал,
Қудратли ва айёрдир!

*Пётр Васильевич Шумахер
(1817-1891)*

Мен саройнинг куйчиси эмас!
Куйламасман гимну шиорни.
Хору зорлик, очлик балоси
Қоплаганда она - диёрни!

Авжи баланд шарафли созим
Олғирларни, сурларни севмас!
Тожу таҳт ва сарват бор жойда
Шеъриятнинг гуллари унмас!

**Димитрий Димитриевич Минаев
(1835-1889)**

Талабалик йиллари дўстлар
Айтар эдим сизларга такрор:
– “Олға босинг! Қўрқувни енгинг,
Шубҳаларга берманг эътибор!”

Бугун хам мен ёшларга қараб:
– “Олға!” - десам, тинглашаётир.
Аммо шубҳа бузар фикримни,
Юрагимда яшар ҳавотир.

*Димитрий Сергеевич Мережковский
(1865-1941)*

ШОИР

Ширин туюлмоқда тушкун ҳолатим.
Шодон оломоннинг давраси аро,
Боряпман қулбасиз бир даврвеш каби
Энг сўнгги қашшоқдан қашшоқроқ гадо.

Аммо юрак сира кўнига олмас
Унда оломонга улкан нафрат бор.
Қўрқувни унутган, шафқатни билмас
Аммо кўзларимда бир муҳаббат бор:

– Севаман телбавор озодликни мен.
Сарой, зиндонлардан у менга устун.
Офтоб, бургут, шамол салтанатига –
Олис шафақларга талпинар руҳим.

Бироқ ҳануз пастда қора шарпадек,
Хурсанд оломоннинг давраси аро,
Боряпман қулбасиз бир дарвеш каби,
Сўнгги қашшоқданда қашшоқроқ гадо.

Сергей Сергеевич Антипов

ЯНА ҮЙИНДАМАН
«Ты прекрасен как прежде...»

Сен ҳамон гўзалсан мен - чи қаришим,
Маъносиз курашлар толдирди чиндан.
Чарчадим, гўё мен үйиндан чиқдим,
Зўрга юрган каби, кучсизман чандон.

Бу йил менга оғир қисматли бўлди:
Қўлдаги қартам ҳам кичикдир бироз:
Аммо билсанг агар шунга ҳам шодман,
Яна үйиндаман: телба қиморбоз!

Фалабадан сармаст бўлсин рақиблар,
Шу факат уларнинг топган шухрати.
Гуноҳ ва қарзимиз ювилди, билсанг,
Иккимизга қайтган севги хурмати!

ИСТАК
“Хочу читать тебя, как книгу...”

Сени китоб каби ўқисам дейман,
Эй менинг сиймтан, қалби оқлигим.
Сатрлар ортига яширсам дейман
Истагим ва қувсам эринчоқлигим.
Сени Ребус каби топмоқ истайман,
Оқшом салқинида ҳар куни такрор.
Танҳо Яртаганга мақтовлар айтиб,
Сенга пок ишқимни айласам изҳор.
Сен билан баҳт ҳақда орзулар қилсан,
Биз учун яралса чексиз имконлар.
Баҳтимизни ҳеч ким этмаса тақсим,
Бизни ишқ қуршаган муродбахш онлар!

ЮЛДУЗИМИЗ «Взордёт звезда, моя родная»

Юлдузимиз порлайди бир кун,
Йўлимиз ҳам бўлади равшан.
Азизам, мен буни биламан,
Аниқ кўрдим, ишонгин сен ҳам.

Илоҳий бир кунни илгадим,
Файзга тўла тунни ҳам у дам.
Иккимизнинг тақдиримизга
Тангри ўзи берарди ёрдам.

Кўрдим: мен - ла фахр этардинг,
Кўзларингда чақнарди учқун.
Оқибат ҳақ қарор топди деб,
Яйрар эдинг, жоним ўшал кун.

Нозигим - фариштам, у ерда
На азоб, на газаб, на ёлгон.
Мен тақдир мурватин бурадим
Сен бирла бўлайлик деб шодон!
Юлдузимиз порлайди бир кун...

ЮЛДУЗЛАР ШИВИРИ **“Блаженна тайна бытия”**

Роҳат бағишлайди сирли самовот,
Юлдузлар шивири дилга хуш ёқар.
Гүё кунлик ишни сарҳисоб қилиб,
Коинот бизларга меҳр - ла боқар.
Бутун борлиғимиз чулғаб олади,
Ҳар бир ҳужайрамиз ишлайди равон.
Вужудимиз мавзун, кўнгил хотиржам
Мангалик биз билан шу лаҳза, шу он.
Қўлларинг қўлимда тинглайман масрур:
Юлдузлар шивири Ҳақни эслатар.
Йўлдаги қум узра қолган излардан
Бизни юксакликка у даъват этар!

КУФР, ҲАСАД... **«В мире зависти, лжи и безверия»**

Куфр, ҳасад, ёлғон ҳукмида
Қолган даврон аро сарсонман.
Гоҳ ҳайронман тириклигимга
Ўлимга чап берган инсонман.

Шеър ёзаман топгандек нажот,
Тақдирнинг чўнг зарбаларидан.
Кулиб тураг ӯтган даҳолар
Хабардордек улар баридан.

ОДДИЙ СИР
“Хороша эта жизнь на вкус”

Үз дидингга мос ҳаёт йўлин
Танлай олсанг яхшилик ўша!
Ёмонликка эзгулик билан
Жавоб этсанг қилмасдан пеша.
Аллоҳ берган ҳар битта кунда
Кўра олсанг севги ва нурни.
Бундан ортиқ баҳт йўқдир билсанг,
Сен билурсан шу оддий сирни.

ИМКОНИЯТ
“Минуты светлого покоя”

Тангри билан ёлғиз қолганда,
Ҳаловатдан яйраб кетасан.
Одамларга умид баҳш этиб,
Ўзлигингни англаб етасан.
Тақдирнинг сир, жумбоқларини
Англаш учун топасан имкон.
Ва аслингдек яшай бошлайсан
Бир дақиқа, бир лаҳза, бир он!

ЙИГЛАМАГИН, МЕНИНГ РОССИЯМ! “Не рыдай, моя Россия”

Йигламагин менинг Россиям,
Ёмғирлардан сен ибрат олиб.
Мадад берар бизларга Худо,
Биз бўламиз бу йўлда голиб!
Қўй йиглама, она - Россиям,
Азиз пирлар дуоси қўллар.
Бизни дори дармонлар эмас,
Фақат ишонч зафарга йўллар!
Бизнинг улуғ мақсадимиз бор
Панд беролмас ёмғирлар, дўллар.
Ёмғиру дўл - Тангри раҳмати!
Кучли қилар бизларни улар!

ЭШИКЛАР “Отринув мрачное безверье”

Ишқсиз, зерикарли совуқ ҳаётдан
Куфру исёнлардан мен бўлдим адо.
Энди ўзга эшик остонасида
Ёлвориб турибман: - ”Ёрлақа, Худо!”
Ногоҳ эшитилар кўқдан бир хитоб:
“Авф этилдинг банда, ўксима фақат!
Бу ерга йўл топдинг ширин сўз билан,
Эшикни очади фақат Мухаббат!”

ҲАР КУНИ
“Каждый день теперь, как бой”

Курашларда ўтар хар куним,
Курашларда қатъий ва қизғин.
Одамийлик эзгу тилагим,
Юрмай дейман ҳайвондай изгиб.

Ҳар кун бошим тутунга тұлар,
Шу жафокаш Ватан ғамидан.
Ғамки дилни бешафқат эзар,
Сочим оқи унинг рангидан.

Ҳар кун әнди зулматга дұнар,
Юлдузи йұқ тун каби қаро.
Әнди фақат асрагай мени
Тонг ҳаққига қилинган дуо!

ЮРАМАН ТОНГГА ҚАРАБ
“То ли вечер, то ли ночь”

Бу оқшомми ёки тун,
Хар томонда дор бугун.
Лаҳзалар учар кетар,
Фақат шеърда акс этар.
Бир дуо ё ҳайқириқ
Етиб борар Тангрига.
Боламан ё қария?
Кираман тун қаърига.
Бахтми бу ё бахтсизлик,
Күринар йўлим аранг.
Ҳаққа таваккал қилиб
Юраман тонгга қараб!

ТАБАССУМ ҚИЛ
“Улыбнись мне тихонечко нежно”

Табассум эт майин, ёқимли,
Чиройингла арит қайгумни.
Ачинмасман ўтган кунларга,
Даволасанг саркаш руҳимни.
Табассум эт енгил, ёқимли
Офтоб сари интилган гулдек.
Табассум эт – биз қувонайлик,
Севилишга фурсат бор қўлда.
Табассум эт, жиддийлик нечун,
Шундай ёруғ, қувончли онда?!
Кеч эмасдир - табассум этгин
Аллоҳ қўллаб турган замонда!

МЕН СЕВАМАН
«Я люблю» - два коротеньких слова»

«Мен севаман” – шу қисқа сўзни,
Дуо каби шипшийман сенга.
Ишқингни деб тирилгум қайта,
Бас келолмас ағёrlар менга.

«Мен севаман” – бизнинг белгимиз,
Очиқ қалблар, диллар қошида.
Бахтимизни Ҳақдан тилаймиз,
Биз биргамиз баҳт талошида.

«Мен севаман”- аниқ ва оддий:
Биз топишдик улкан дунёда.
Йўлларимиз бирлашди, энди
Бахтимиз ҳам бўлур зиёда!

ҲАЛИ ИМКОН БОР
“Средь серых будней городских”

Шаҳардаги оддий кунларда
Кўзинг қуёш нурига ўхшар.
Ва баҳш этар дилимга илҳом,
Юрагимда туйғулар жўшар!
Шамол узган япроқ сингари
Ғамлар мени қиласи канда.
Сийпалайсан сен юзларимни
Кўкка қараб учгум шу онда.
Парвоз этгум шеърим ортидан,
Парвоз этгум такрор ва такрор.
Учмоқдаман, демак кеч эмас,
Демак ҳали менда имкон бор!

ҲАЙҚИРИҚ
“Время не властно над вечным”

Мангуликка ҳоким эмас вақт,
Сева олмас ёвузлик ҳеч ҳам.
Танҳо беайб Парвардигордир,
Узулгуси қаттиқ иплар ҳам.

Ёвузларни мақтар ёмонлар,
Ёлғон молга дўнган неъматдир.
Зулмат - нурсиз қолган бир макон.
Даҳо - қарғиш ва марҳаматдир.

Борлик онгнинг туғилишидир
Ҳаёт лаҳза тасвири - чизик.
Ўлим - завқнинг йўқолишидир,
Ва томоқда қолган ҳайқириқ!

ТУРК ХАЛҚЛАРИ ШОИРЛАРИ ИЖОДИДАН ТАРЖИМАЛАР

*Aҳмад Ҳамди Таннинар
Туркия*

ЁМФИР

Ухла! Кўзларингда рангсиз бир парда,
Бир лаҳза узоқлаш ҳасратларингдан.
Бир руҳ жилмаймоқда ботиндан
Моҳтоб кулган дамлар қаерда?

Майли, боғчаларда шамоллар кезсин,
Ёмғир майин-майин тупроққа сингсин.
Ўйчан кўзларинг-ла боқар экансан,
Сен ўзга оламдан келган кабисан.

СЕН ВА МЕН

Ичма, илк ютумдан заҳарлар сени
Бахтнинг қадаҳимга тўккан шароби.
Ҳар оқшом қўйнида ухлатар мени
Манглайимдан ўпган ишқ изтироби.

Сен йигирма ёшда - баҳордадирсан,
Соянгда шодликнинг шамоли эсар.
Менингчи, пешонам ўйган чизиқлар
Баҳорни кўрмаган бир күшга ўхшар.

Уфқлар сени «кел» дея чорлайди,
Қўлида гул билан олқишлиб, ёқлар.
Сени бор овоз-ла ҳаёт чақирав,
Мени сен тепкилаб ўтган тупроқлар.

***Давлатбек Бойтурсун ўғли
Қозогистон***

Ийманиб турганимда Эга чиқмай,
Бўлмади замонимда уй-эшик сой.
Қисилдим яловимда яиролмасдан
Қўрамдан бия чиқмай, туя чиқмай.

Бурганда «борса-келмас» йўлни қумга
Юрганда шундай куннинг хўрлигида.
Ёлғиз Аллоҳ Эгангман деб амр этти,
Етказди ҳикмат билан қўлни мингга!...

Ўлан, шеър парвоз берди, куй қанотим,
Аллоҳ-ла мулоқотим-ибодатим.
Ишонган Яратгандан қўрқувим йўқ,
Қудратли Аллоҳимга фидо бошим!

Карбалас Бакиров
Киргизистон

БОЛАЛАР

Кимсасиз, эгаси йўқ чўкқиларга
Тойлардек булатларни ҳайдайсизлар.
Чирқиллаб мен етмаган юлдузларга,
Чумчуқдек бирдан қўниб олгансизлар!

Тилидан бол томган бир тоза кўнгил,
Тайгада қаноти бор қордайсизлар.
Болалар, шунинг учун боласиз-да,
Худога ялангоёқ зорлайсизлар!

Икар янглиғ мен осмондан қулаганда,
Илиниб сизлар кўкда қолгансизлар.
Бошингизнинг буғи кўкка бурқирайди,
Кўрмасанг, эшитганинг ёлғон бўлар!

Ўтинчим, ерга қайтиб тушманг ҳаргиз,
Бу ерда яшайдилар ёлғончилар!

Ишқим күчар юлдузларга

*Нуриана Арсланова
Догистон*

ОНТ

Онт ичаман Аллоҳ!
Уч кунлик дунёда
Минг бало қўпса-да
Сенга шукр этарман,
Валлоҳ!

Онт ичаман Аллоҳ!
Ўлимни унутиб
Аршингга етмасман,
Ўзингдан ўзгага
Ҳеч шукр этмасман –
Онт ичаман Аллоҳ!

МУДДАО

Гул яшасин
Баҳор билан
Чечакланиб қўп ердан...

Кун яшасин
Шуълаларин
Сепа-сепа қўклардан...

Ой яшасин
Гўзаллиги
Дунёларга туташиб...
Мен яшайин юрагимни
Миллатимга улашиб...

СУЙМАСЛИГИН БИЛАМАН....

Суйган эдим нур юзингни, азизим,
Ортиқ кўриб сени, ҳатто, жонимдан.
Икки юрак бирлашса деб ўйлардим
Мудом бўлсанг эди дея ёнимда.
Ўзга билан сирлашасан бу кеча
Дил дардимни шартта тугиб тугунга.
Отгинангни етаклабон ёнингда
Мен кирмадим келин бўлиб уйингга.
Гоҳо тунлар тушларингга киравман,
Аллоҳимдан сенга баҳтлар тиларман.
Бошқа бирор боқсан билан отингни,
Сени мендек суймаслигин биламан.

МЕН СУЯМАН

Мен суяман сени - баҳтиёргинам,
Энди менсиз яшасангда суяман.
Англамаган Зухранинг зар юрагин,
Сен Тоҳирга ухшасангда суяман.

Мен суяман биз юрган сўқмоқларда
Турфа-турфа қизил гул, чечак унсин.
Туғилмагач, менга шундай бир имкон,
Кимдир сени яна баҳтиёр этсин.

Истагим шу баҳт, иқбол чироқлари
Шуълаланиб қучоғингдан таралсин.
Бтр кун ажал бўйлагандан кўзингдан
Мени эслаб кўзингдан ёшлар оқсин.

ОНАМНИНГ ТИЛАҚЛАРИ

Дуоларин ўқиб, бошларин эгиб
Азиз онам жойнамозда ўлтириб,
Чин юракдан тилайдилар Аллоҳдан
Кўзларини ёшларига тўлдириб.

Тилакларин эшитмайман, билмайман,
Онам тилар дунёларга омонлик.
Оналарнинг биринчи тилаги - шу!
Нега таъсир этмас, қайдан ёмонлик?

Ҳеч нимани эшитмайди биламан,
Кўзларида жилоланаар ёғдулар.
Оналардан сўраб баҳт улашилса,
Ер юзинда бўлмас эди қайғулар.

Она билар, баҳтли бўлар болалар,
Ота- она ҳалоллигини олса.
Ота-она шод юзларин кўрганда,
Улар учун олқиши тилайди барча.

Имонидан чиқмасин деб тилар ул,
Мусулмоннинг норасида боласи.
Йиллар бўйи яшаб-яшнаб қолсин деб
Ўғил деган унинг суюнчиғи - қалъаси.

Онамдан сўнг жойнамозда ўлтириб,
Кўзларимни кўз ёшлардан тўлдириб,
Менинг ёлғиз тилагим бор Аллоҳдан –
Қабул эт деб тилакларин онамнинг.

Халиса Текбаши
Туркия

Япроқлар қуриди, соврилдим бугун,
Хазон гулларида қоврилдим бугун.
Дармоним қолмадим ёрилдим бугун,
Тийрамоҳ хазони кўз ёшим бўлди.

Фасллар ўзгарди сенсиз қолмишман,
Ишқнинг савдосидан чарчаб, толмишман.
Бу кун пинҳон ошиқ номин олмишман,
Тийрамоҳ хазони кўз ёшим бўлди.

Унут бўлмас излар топдим фироқдан,
Қовушмоқлик истаб сен - ла йироқдан.
Севинч, ҳасратларим тошди юракдан
Тийрамоҳ хазони кўз ёшим бўлди.

**Дәркен Танабаев
Қозогистон**

ТҰРТЛИКЛАР

Ёзи бор, қиши бор умрнинг,
Күклами, кузи бор күнгилнинг.
Мен баҳтдан шод, хуррам юрардим,
Энди-чи қайғуга күмилдим!

Мұхаббат менинг худойим,
Қулчилик қилиб қулайин.
Ёқтириб турсанг бошқани,
Қалай мен ушлаб турайин?

Сени сүйгум кундузи ҳам тунда ҳам.
Сени сүйгум ёзу баҳор кузда ҳам.
Сүйгум сени түйғуларим толгунча,
Сүйгум сени юрагим тұхтаб қолгунча.

Ер бұлиб қучоғингни оч,
Нур бұлиб сенга инайин.
Гул бұлиб ифорингни соч,
Шундан маст бұлиб ұлайин!

ШЕЪР БАХТИ ВА ШОИРЛИК ШАРАФИ

Олам ранг - баранг бўлгани сингари, Оллоҳ истеъдод билан сийлаган шоирлар ҳам бир - бирига ўхшамайди. Бири дунёвий мухаббатни маромига етказиб куйласа, иккинчиси илоҳий ишқ ошуфтасидир. Баъзиларида сатирик йўналиш устун бўлса, баъзиларида фалсафий шеърларга мойиллик кучли. Баъзи шоирлар ижодида ижтимоий руҳдаги шеърлар устувор. Аммо рост сўзлаш ва бадиийлик ҳамиша шеъриятнинг бош мезони бўлиб келган ва шундай бўлиб қолади.

Устоз Одил Икром тўғри қайд қилганидек: "Ақл ва юрак баҳсида фикр ва туйгулар мувозанатининг бузилмаслиги - шоирдан, факат, тутқаноқ ҳолатини эмас, шеърга санъаткорона, сўзга заргарона, ҳушёр муносабатни талаб қиласди".

Қуръони каримнинг "Шуаро" сурасида "Инсонларни имонга, яхшиликка чорлаб шеърлар ёзадиган шоирлар тўғри йўлдадир" деган эслатма бежизга келмаган.

Шоир ўз йўлини ҳамиша қидиради, ўзининг энг яхши шеърини ёзиш учун изланади. Аммо бу изланиш унинг руҳиятида кечгани яхши, яъни, у ҳамиша руҳий камолот сари интилиб яшаса, аввало ўзи учун, сўнгра адабиётимиз учун фойдалери оқдир. Классик шоирларимиз мавлоно Жалолиддин Румий, Абдураҳмон Жомий ва Алишер Навоийнинг умр йўли ва ижоди барчамиз учун ўрнақдир. Замонавий мумтоз шоирларимиздан Сайид Нематуллоҳ Иброҳимни классик шоирларимизнинг муносиб издоши сифатида эътироф қиласман. Устознинг бармоқда ёзган шеърлари, аруз

вазнида ёзган байту ғазаллари бугунги ӯзбек шеърияти хазинасининг дуру гавҳаридир. Ишончим комил, юз йилдан сўнг ҳам устознинг ижоди ӯрганилади, ӯқилади.

Аллоҳ шоирларни истеъдод билан сийлаб,, эл номидан сўз айта олиш баҳтини насиб этган экан, иложи борича, миллат ва ҳалқ ҳақида ёзганида рост сўзни ёзишсин, ёлғонни ёзмасин. Агар рост сўзни ёзишга жасорати, шиҷоати етмаса, "ӯлимнинг юзига тик қараш журъати" (Блок ибораси) бўлмаса, бу мавзуларни четлаб ӯтиб, ӯз қўнглига сайр қилиб, қўнгил гаройиботларидан сўйласин. Зоро, қўнгил Тангри назаргоҳидир.

Адесандр Блокнинг ушбу сўzlари фикримизни янада ойлинлаштиради: "Одамлар ӯзларига бутунлай ёт бўлган ҳаёт билан яшай бошладилар. Олдинлари одамлар ҳаёт озод, гўзал, диний ва ижодий бўлмоғи лозим, табиат, санъат ва адабиёт бирламчи бўлиши керак деб ӯйлар эдилар. Борган сари уларнинг иштиёғи сўниб, табиат уларга бегона бўлиб қолди. Улар ӯз вақтларини давлат ишларига сарф қилдилар ва санъатни тушунмай қолдилар. Улар толиқиши йўлидан бориб, аста - секин аввал яратганини, сўнгра оламни, кейинчалик эса ӯзларини йўқотдилар. Шахсий ҳаётларини доирага олдилар ва бу улар учун нормал ҳаёт бўлиб қолди". Инсоннинг асосий вазифаси Ҳақни таниш, имонни топиш, ӯзлигини англаш бўлиб, бу машаққатли йўлда ёлғиз тасаллиси умид ва дуодир.

Ӯзбек шеъритида миллат тақдирини, ҳалқ ахволини ӯйлаган шоирлар бармоқ билан санарли бўлса ҳам борлиги кишини қувонтиради. Ана шундай баҳтга том маънода муносиб ва муваффақ бўлган шоирлар сифатида марҳум ӯзбек шоирлари Шавкат Раҳмон ва Асқар Маҳкамни айтган бўлар эдим.

Банда ҳали изланишда бўлсан ҳам кимгадир фойдаси тегиб қолар деган ниятда, шеър баҳти ва

шоирлик шарафи ҳусусида англаб етган ожизона фикрларимни баён этдим.

Ёзганларим аввало ўз нафсимга қаратилган.

Ўз эркини қўлга киритган, тинчлик, осойишталик барқарор бўлган гўзал Ватанимиз Тожикистон ва ота - Юртимиз Ўзбекистоннинг келажаги ойдин, қондош ва жондош элимизнинг яхши қунлари ҳали олдинда деган умид билан яшайман.

*Зеро, умидсизлик шайтонга хосдир,
Умид дилга қувват берииши ростдир.*

Ҳасанбой Гойиб.

1 май 2022 йил

МУНДАРИЖА

БИР ИНСОННИНГ ФАРЗАНДИМИЗ

Шоҳ Исмоил Сомоний мақбараси қошида	4
Амир Алишер Навоий	5
Бир инсоннинг фарзандимиз.....	6
Пайвандлик	6
Бирлашган эллар.....	7
Икки тилли бир миллат	8
Бири - күёш, бири – ҳилол	9
Тинчлик куйчиси.....	10
Устоз Ӯлмас Жамолга	12
Эл ёдида яхши номинг қолса бас	13
Ишонч ва меҳрдан устувор дунё	14

ВАҲДАТ КУЙИ ТАРАЛГАН ЙОРТ

Тожикистон	16
Шу азиз юрт	17
Ватан ифтихори.....	18
Ватан.....	19
Тожик тили ҳақида	20
Рози дил	21
Ватан аждодлардан мерос бир қалъа.....	23
Яхши ният - ярим давлат	23
Шу ватанда ӯлмоқ баҳтин бер!	24

УМР ФАЛСАФАСИ

Яхшилик	26
Ӯйлар	27
Бир куни	28
Тинчланаман шеърга кўчириб	28
Шоирларга	29

Мен кетаман бир кун мардона	29
Ороста юр, озода кийин	30
Севгим	31
Эртанги кун	32
Фалсафа	33
Икрор	34
Тин билмай ўтар умр	35
Яшаяпман гоҳ ғамгин, гоҳ шод	36
Ўтиб кетар бир кун умр-туш	37
Нурдан яралгандир асли одамзод	38
Оймома	39
Ёшинг ўтган сайин юрмайсан мағур	40
Энг улугу неъмат	41
Дунё	42
Гўзаллик тимсоли	43
Аёлни ранжитманг	44
Тилак	45
Гуллар табассуми	46
Ховли	47
Она адиrlарга	48
Бас, етар	48
Маърифат аҳлининг бедор қалбида	49
Бир донога бердилар савол	49
Қаноат гӯшаси	50
Савоб	50
Ҳар тонг	51
Ҳақиқат	52
Дунё ишларига бўлма сен ҳайрон	53
Титраб тураг бу жонимиз	54
Айлагил	54
Тоғларга	55
Яхшилик ҳақида	56

Ишқим күчар юлдузларга

Яхшиликнинг кўчаси	56
Рост сўзни	57
Юрагим тошга.....	58
Дунё бу қўхна карвон.....	59
Умр бебаҳо неъматнинг	60
Елиб борар	61
“Тоифалар” турқумидан.....	62
Омад сизга боксин ҳар лаҳза кулиб	62

ТАСВИР

Баҳор чоғи	64
Кечиккан баҳор.....	64
Боғбон қирларида	65
Куз манзаралари	66
Кузда	67
Толбулоқ.....	68
Кумуш балдоқ	69
Ҳазин богим	70
Қора денгиз бўйида.....	71
Куз.....	71
Киш манзаралари.....	72

ДЎСТНОМА

Ҳақ йўлидан кетмайлик тойиб	74
Дўстимга хат	75
Бир дўстимга	76
Интернет, мен ва дўстларим.....	77
Қушчага	85
Саркорқишлоқ афсонаси	86
Турғун Али Асрорга	87
Қадрдонлик	88
Хонанда Валижон Мусаевга	88

ӮЗЛИККА ҚАЙТИШ

Она элимга	90
Орзулари оппоқ элим.....	92
Жон тилим, жонли тилим	93
Бу юртда	94
Шоир	95
Озод бўлиб яшаш учун қалбимизда	97
Шоирлик	97
Халқ	98
Рауф парфи хотирасига	99
Шавкат Раҳмон хотирасига	100
Аскар Маҳкам хотирасига	100
Халқ шоирларига	101
Дорнинг оғочи	102
Тарих сабоги	103
Эртанги болалар	104
Яхшидан боғ қолар	105
Улус аҳволи	106
Аҳд	107
Ӯзликка қайтиш	108
Ӯзимизга яраша.....	109
Азалдан хурлик деб курашиб ўтган	110
Иброҳимбекнинг ватанг қайтиши.....	111
Айтар сўзим.....	112

УЛ АЖИБ ДАВРОНЛАР, УЛ АЖИБ ДАМЛАР

Илтижо	114
“Чўли ироқ”ни тинглаб	115
Орзу	116
Оҳ, қадрдон она масканим	117
Ул ажиб давронлар	118
Мирзобек бобомнинг армони	119

Ишқим күчар юлдузларга

Давронбек бобомнинг армони	120
Қамчибек бобомнинг армони	121
Наманган соғинчи.....	122
Изтироб	123
Онажоним.....	124
Боғбонқишлоқ ҳувиллаб	125
Онам хотирасига	126
Онамни соғиниб	127
Онам тирик бўлганида.....	128
Марсия.....	129
Бошимга савдолар	129
Онамни эслаб	130
Онамнинг айтганлари.....	130
Она	131
Айланайин	132
Кўнглим гули.....	133
Ўғлимга насиҳат.....	134

ИШҚИМ КҮЧАР ЮЛДУЗЛАРГА

Келмадинг	136
Тумор	137
Соғинч	138
Кезар эди	139
Ўрганмагин, куймагин кўнгил	140
Қисмат	141
Маҳзун юрак нидолари	142
Ишонч.....	143
Баланд учар ҳумо қушим, етолмасман	144
Умидимнинг ғунчалари	145
Боғбонқишлоқ ҳақида шеър.....	146
Кел энди, мухаббат қуёши кулсин.....	147
Дашти қипчоқ сулувига	148

Ёдингдами?.....	149
Севар эдик	150
Сен келмадинг	151
Сенинг ўшал маъсум қиёфанг	152
Сен бор эдинг, мен баҳтли эдим	153
Куйган дилим	154
Биз топинган ишқи азал	155
Ишқим кўчар юлдузларга	156
Насиба	157
Иккимизга	158
Сендан кетарканман – дил оғрир	159
Муҳаббат кетмади	160
Эсимдадир оқшом чоғи	161
Бу кун кимга айтдинг?	162
Қўринмасму	163
Санам	164
Ошиқона	165
Садоқат	166
Сен раксга тушардинг	167
Бошим узра	168

ТОЖИК ШЕЪРИЯТИДАН ТАРЖИМАЛАР

М. Турсунзода	169
Л. Шерали	170
Гулназар	172
Гулрухсор	173
Н. Қосим	175
Р. Назрий	177
А. Мирхожа	179
Х. Раҳмоний	180
А. Абдулло	181
Волий	182

Ишқим күчар юлдузларга

Н. Суннатниё	183
М. Ажамий	185
А. Ҳисорий	186
Э. Мирзоев	187
М. Маюсий	188

РУС ШЕЪРИЯТИДАН ТАРЖИМАЛАР

И.А. Бунин	190
В.М. Сидоров	193
А.Н. Майков	197
П.В. Шумахер	198
Д.Д. Минаев	199
Д.С.Мережковский	200
С.С. Антипов	201

ТУРК ХАЛҚЛАРИ ШЕЪРИЯТИДАН ТАРЖИМАЛАР

А.Х. Танпинар	210
Д. Бойтурсын ӯғли	211
К. Бакиров	212
Н. Арсланова	213
Халиса Текбаш	216
Дэркен Танабаев	217

Шеър бахти ва шоирлик шарафи	218
------------------------------	-----

Ҳасанбой Ғойиб

**ИШҚИМ КҮЧАР
ЮЛДУЗЛАРГА**

Шеърлар ва таржималар

Мухаррирлар: *Одил Икром, Ҳофиз Мирзо*
Мусаҳҳих: *Юсуфжон Бердиев*
Рассом: *Шавкат Музатфар*
Безовчи: *Алишер Алимарданов*
Саҳифаловчи: *Фарҳод Раҳимов*

Босишга руҳсат этилди 05.01.2023.

Бичими 60x84¹/16. Офсет қоғози.

Times New Roman Тј гарнитураси. Офсет босма.

Нашр табобиги 14,25. Адади 200 нусха.

ЦДММ “Шоҳин-С”.

734018, Душанбе шаҳри, С. Шерозий проспекти, 16.